

BANK SPÓŁDZIELCZY
w Ostrowi Mazowieckiej

Sprawozdanie z działalności
Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej
za okres od 01.01.2023r. do 31.12.2023r.

Ostrów Mazowiecka, Maj 2024 roku

BANK SPÓŁDZIELCZY W OSTROWI MAZOWIECKIEJ
ZARZĄD BANKU: Monika Tymińska – Prezes Zarządu,
Dorota Pędzich- Wiceprezes Zarządu, Iwona Kubaszewska – Wiceprezes Zarządu
Sąd Rejonowy w Białymstoku XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, Rejestr Przedsiębiorców nr KRS 0000087012,
NIP 759-000-27-35, REGON 000508690

SPIS TREŚCI

I.	STAN PRAWNO - ORGANIZACYJNY	3
1.	PODSTAWOWE INFORMACJE NA TEMAT BANKU	3
2.	PRZEDMIOT DZIAŁANIA BANKU	3
3.	PRZYNALEŻNOŚĆ DO ZRZESZENIA, SYSTEMU OCHRONY I ZWIĄZKÓW	4
4.	DANE O HOLDINGU	4
5.	DANE O ZATRUDNIENIU I STRUKTURZE ORGANIZACYJNEJ	4
II.	WŁADZE STATUTOWE BANKU.....	7
1.	ZARZĄD BANKU	7
2.	RADA NADZORCZA BANKU.....	10
	2.1. <i>Komitet Audytu</i>	10
3.	ZEBRANIE PRZEDSTAWICIELI.....	10
III.	OTOCZENIE GOSPODARCZE I REGULACYJNE W 2023 ROKU	12
IV.	ZDARZENIA ISTOTNIE WPLYWAJĄCE NA DZIAŁALNOŚĆ BANKU	13
V.	SYTUACJA EKONOMICZNO – FINANSOWA BANKU	16
1.	SYTUACJA FINANSOWA.....	16
2.	GŁÓWNE POZYCJE AKTYWÓW BANKU	19
	2.1. <i>Portfel kredytowy</i>	20
3.	GŁÓWNE POZYCJE PASYWÓW BANKU.....	22
	3.1. <i>Baza depozytowa</i>	23
4.	UDZIAŁOWCY I FUNDUSZ UDZIAŁOWY.....	24
VI.	OBSZARY RYZYKA I ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	25
1.	RYZYO KREDYTOWE (W TYM KONCENTRACJI KREDYTOWEJ)	28
2.	RYZYO PŁYNNOŚCI	32
3.	RYZYO RYNKOWE (W TYM RYZYO STOPY PROCENTOWEJ W KSIĘDZE BANKOWEJ ORAZ RYZYO WALUTOWE)	35
4.	RYZYO OPERACYJNE (W TYM RYZYO BRAKU ZGODNOŚCI)	38
5.	RYZYO BIZNESOWE (W TYM RYZYO WYNIKU FINANSOWEGO).....	39
6.	ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	42
VII.	LUSTRACJA	46
VIII.	ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO	46
IX.	NAGRODY I WYRÓŻNIENIA	48
X.	DZIAŁALNOŚĆ W DZIEDZINIE BADAŃ I ROZWOJU	48
XI.	DZIAŁALNOŚĆ INFORMATYCZNA	49
XII.	STRUKTURA PRODUKTOWA I ANALIZA KONKURENCJI BANKU.....	50
XIII.	PRZEGLĄD STRATEGICZNY ORAZ KIERUNKI DZIAŁANIA NA 2024 ROK	51
1.	KLIENT – AKTYWIZACJA, BUDOWANIE RELACJI, UDZIAŁ W PROGRAMACH PUBLICZNYCH.....	51
2.	WZROST SKALI I EFEKTYWNOŚĆ DZIAŁANIA	52
3.	POZYSKIWANIE KAPITAŁU.....	53
4.	ROZWÓJ IT- DIGITALIZACJA, TECHNOLOGIA I BEZPIECZEŃSTWO.....	54
5.	ODPOWIEDZIALNE ZARZĄDZANIE RYZYKAMI BANKOWYMI	54
6.	STRATEGIA CSR (ANG. CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY) - ETYKA W DZIAŁANIU, DBAŁOŚĆ O EDUKACJĘ, KLIMAT I WSPARCIE LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI I ORGANIZACJI	55
XIV.	OŚWIADCZENIE ZARZĄDU BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W OSTROWI MAZOWIECKIEJ	57

I. STAN PRAWNO - ORGANIZACYJNY

1. Podstawowe informacje na temat Banku

Nazwa	Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej
Forma prawna	Spółdzielnia
KRS	0000087012
REGON	000508690
NIP	759-000-27-35
Kraj siedziby	Rzeczpospolita Polska
Siedziba	Ostrów Mazowiecka
Adres	07-300 Ostrów Mazowiecka ul. 3 go Maja 32
Telefon	(29) 74 522 63, 74 522 64
Faks	(29) 74 623 04
Strona internetowa	www.bsostrowmaz.pl

Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej został wpisany do rejestru sądowego dnia 01.02.2002 r. przez Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000087012. Na mocy Zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 maja 2020 r. w sprawie utworzenia niektórych wydziałów w sądach rejonowych oraz zmieniającego zarządzenie w sprawie utworzenia wydziałów w sądach rejonowych, nastąpiła zmiana właściwości Sądu Rejestrowego Banku na Sąd Rejonowy w Białymstoku XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

2. Przedmiot działania Banku

Przedmiotem podstawowej działalności Banku jest świadczenie usług finansowych sklasyfikowanych wg PKD: 64.19 Z– pozostałe pośrednictwo finansowe.

Przedmiotem działalności Banku jest:

1. przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
2. prowadzenie innych rachunków bankowych,
3. udzielanie kredytów,
4. udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych,
5. przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
6. udzielanie pożyczek pieniężnych,
7. operacje czekowe i wekslowe,

8. wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
9. nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
10. przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
11. udzielanie i potwierdzanie poręczeń,
12. prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
13. pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym, (czynności te są dokonywane za pośrednictwem Banku Zrzeszającego),
14. emitowanie bankowych papierów wartościowych.

Ponadto Bank wykonuje następujące czynności:

1. dokonuje obrotu papierami wartościowymi,
2. dokonuje, na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem, zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika,
3. nabywa i zbywa nieruchomości,
4. świadczy usługi konsultacyjno-doradcze w sprawach finansowych,
5. świadczenie usług finansowych w zakresie:
 - a) przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych,
 - b) faktoringu,
 - c) pośrednictwa w sprzedaży usług leasingu finansowego,
6. świadczy usługi finansowe w zakresie pośrednictwa przy zawieraniu umów ubezpieczeniowych.

Zgodnie ze Statutem, Bank działa na terenie całego kraju.

3. Przynależność do Zrzeszenia, Systemu Ochrony i Związków

Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej należy do:

- 1) Związku Banków Polskich – data przystąpienia 07.01.1998 r.;
- 2) Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości SA w Warszawie – data przystąpienia 17.11.2009 r.;
- 3) Krajowego Związku Banków Spółdzielczych – data przystąpienia 10.03.2015 r.
- 4) Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS – data przystąpienia 31.12.2015 r.;

4. Dane o holdingu

Bank nie działał w holdingu, o którym mowa w art. 141f ust.1 i nie zawierał umowy, o której mowa w art. 141t ust. 1 Ustawy Prawo bankowe.

5. Dane o zatrudnieniu i strukturze organizacyjnej

Średnie zatrudnienie w Banku w 2023 roku (w etatach) wynosiło 180,24 i było wyższe od średniego zatrudnienia w 2022 r. o 3,52 etatu. Na dzień 31 grudnia 2023 r. Bank zatrudniał 183 osoby (181 etatów, w tym: w Centrali 60 oraz w Placówkach Banku 121), tj. o 0,81 etatu

mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego (w Centrali nastąpił wzrost o 6 etatów, w Placówkach Banku nastąpił spadek o 6,81 etatu).

Prowadzona przez Bank polityka kadrowa zabezpiecza ciągłość działania Banku, eliminując problemy z zastępowalnością pracowników w trakcie nieobecności jak również w związku z planowanymi przejściami na emeryturę.

Bank wspiera proces rozwoju kompetencji kadry, uwzględniając w szczególności potrzeby kadry menadżerskiej oraz kandydatów na kluczowe stanowiska m.in. poprzez studia podyplomowe, szkolenia, w tym stanowiskowe, konferencje, certyfikacje, dostęp do baz wiedzy i forów branżowych. Blisko połowa kadry Banku (72 osoby) posiada Europejski Certyfikat Dyplomowanego Pracownika Bankowego, 20 osób posiada Certyfikat Konsultanta Finansowego. Pracownicy regularnie uczestniczą w szkoleniach podnoszących swoje kwalifikacje. W 2023 roku koszty szkoleń pracowników wyniosły 202 320,42 zł., w tym 40 619,60 zł. pokryte zostało z dofinansowania z Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Poziom zmian kadrowych w Banku szacuje się jako niewielki i nie stanowiący podwyższonego ryzyka operacyjnego.

Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej na koniec 2023r. prowadził działalność poprzez Centralę Banku, znajdującą się w Ostrowi Mazowieckiej oraz sieć 23 placówek: 12 Oddziałów, 1 Filię i 10 Punktów Kasowych/Punktów Obsługi Klienta.

Oddziały usytuowane w:

- 1) Ostrowi Mazowieckiej, ul. 3 go Maja 32, 07-300 Ostrów Mazowiecka,
Oddział składa się z dwóch Wydziałów:
 - Wydziału Obsługi Klientów Instytucjonalnych,
 - Wydziału Obsługi Klientów Indywidualnych.
- 2) Małkini, ul. Nurska 42; 07-320 Małkinia Górna,
- 3) Broku, ul. Dąbrowskiego 30, 07-306 Brok,
- 4) Zarębach Kościelnych, ul. Kowalska 9, 07-323 Zaręby Kościelne,
- 5) Andrzejewie, ul. Warszawska 51, 07-305 Andrzejewo,
- 6) Lubotyń, Stary Lubotyń 37, 07-303 Stary Lubotyń,
- 7) Czerwinie, ul. Piastowska 5, 07-407 Czerwin,
- 8) Brańszczyku, ul. Jana Pawła II 54, 07-221 Brańszczyk
- 9) Somiance, Aleja Klonowa 5, 07-203 Somianka (od dnia 11.03.2024r. Oddział Banku zlokalizowany jest przy Alei Klonowej 6),
- 10) Ostrołęce, ul. Goworowska 37, 07- 410 Ostrołęka,
- 11) Warszawie, ul. Jubilerska 10, 04-190 Warszawa,
- 12) Zielonce, ul. Kolejowa 9, 05-220 Zielonka.

Filia usytuowana w:

- 1) Wyszkanie, ul. Kościuszki 26, 07-200 Wyszaków

Bank do 31 sierpnia 2023r. prowadził również działalność w Filii w Wołominie mieszczącej się w budynku Szpitala Matki Bożej Nieustającej Pomocy przy ul. Gdyńskiej 1/3 w Wołominie. Na terenie Szpitala do dyspozycji klientów znajduje się bankomat z funkcją wpłatomatu. Klienci Filii obsługiwani są przez Oddział Banku w Zielonce.

Punkty Kasowe/Punkty Obsługi Klienta usytuowane w:

- 1) Szulborzu Wielkim, ul. Wyszyńskiego 14, 07-324 Szulborze Wielkie,
- 2) Jasienicy, ul. Pawła Jasienicy 32, 07-304 Jasienica,
- 3) Ostrowi Mazowieckiej, ul. 3 Maja 100, 07-300 Ostrów Mazowiecka,
- 4) Ostrowi Mazowieckiej, ul. Widnichowska 5B, 07-300 Ostrów Mazowiecka,
- 5) Brańszczyku w Urzędzie Gminy, ul. Jana Pawła II, 07-221 Brańszczyk,
- 6) Porębie, Poręba Średnia 8, 07-308 Poręba,
- 7) Ostrołęce w Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego w Ostrołęce, ul. Rolna 30, 07-410 Ostrołęka,
- 8) Rzekuniu, ul. Kościuszki 33, 07-411 Rzekuń,
- 9) Olszewo-Borkach, ul. Broniewskiego 2A, 07-415 Olszewo-Borki,
- 10) Lelisie, ul. Szkolna 39, 07-402 Lelis.

Pracę jednostek organizacyjnych wspomaga Centrala Banku w Ostrowi Mazowieckiej.

Na dzień 31.12.2023r. w strukturze organizacyjnej Banku funkcjonowało pięć pionów:

- Pion Organizacji i Zarządzania,
- Pion Sprzedaży,
- Pion Rozliczeń, Informatyki i Bezpieczeństwa,
- Pion Ekonomiczny i Planowania Finansowego,
- Pion Wierzytelności Trudnych.

Na dzień podpisania niniejszego Sprawozdania w Banku obowiązuje Regulamin organizacyjny przyjęty Uchwałą Zarządu 37/2024 z dnia 05.03.2024r. i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Uchwałą nr 16/2024 z dnia 11.03.2024r. Regulamin określa strukturę organizacyjną Banku, podstawowe zadania jednostek i komórek organizacyjnych oraz zasady współpracy jednostek i komórek organizacyjnych.

W ramach struktury Banku aktualnie występują cztery piony:

- Pion Organizacji i Zarządzania,
- Pion Sprzedaży,
- Pion Rozliczeń, Informatyki i Bezpieczeństwa,
- Pion Ekonomiczny i Planowania Finansowego.

Pion Organizacji i Zarządzania podlega Prezesowi Zarządu i obejmuje następujące Zespoły/Stnowiska:

- Zespół ds. Ryzyk, Analiz i Planowania,
- Zespół Obsługi Zarządu i Spraw Samorządowych,
- Zespół ds. Kadrowo-Płacowych i Administracyjnych,
- Zespół ds. Kontroli Instytucjonalnej i Compliance,
- Zespół Analiz Kredytowych,
- Zespół ds. Monitoringu Kredytowego,
- Zespół ds. Wierzytelności Trudnych,
- Stanowisko ds. Marketingu

- Doradcę Prezesa.

Wiceprezesowi Zarządu odpowiedzialnemu za Pion Sprzedaży podlegają:

- Dyrektor Sprzedaży,
- Oddziały/Filie,
- Zespół ds. Wsparcia Sprzedaży,

Wiceprezesowi Zarządu odpowiedzialnemu za Pion Rozliczeń, Informatyki i Bezpieczeństwa podlegają:

- Stanowisko ds. Informacji Zarządczej i Hurtowni Danych,
- Zespół Rozliczeń Krajowych i Zagranicznych,
- Zespół ds. Informatyki,
- Stanowisko ds. Bezpieczeństwa IT,
- Inspektor Ochrony Danych (IOD).

Pion Rozliczeń, Informatyki i Bezpieczeństwa od 19 kwietnia 2024r. podlega Prezesowi Zarządu Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej.

Wiceprezesowi Zarządu odpowiedzialnemu za Pion Ekonomiczny i Planowania Finansowego podlegają:

- Główny Księgowy, któremu podlega:
 - Zespół Finansowo-Księgowy,
 - Zespół ds. Sprawozdawczości Obowiązkowej,
 - Zespół Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowania Terroryzmu.

II. WŁADZE STATUTOWE BANKU

1. Zarząd Banku

Od 01 stycznia 2023r. do dnia 01 marca 2023r. Zarząd Banku pracował w następującym składzie:

Imię i nazwisko	Pełniona funkcja
Bartosz Kublik	Prezes Zarządu
Krystyna Polakowska	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Sprzedaży
Dariusz Kołodziejcki	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Rozliczeń, Informatyki i Bezpieczeństwa oraz Pionem Ekonomicznym i Planowania Finansowego

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej dnia 1 marca 2023r., po uprzednim przeprowadzeniu pozytywnej oceny odpowiedniości powołała do Zarządu Banku Spółdzielczego Panią Monikę Tymińską oraz Panią Agatę Załęską ze skutkiem na dzień 2 marca 2023r. W związku z powyższym Rada Nadzorcza dokonała zmian i zatwierdzenia wewnętrznego podziału kompetencji w Zarządzie Banku, który od 2 marca 2023r. do 16 lipca 2023r. kształtował się następująco:

Imię i nazwisko	Pełniona funkcja
Bartosz Kublik	Prezes Zarządu
Krystyna Polakowska	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Wierzytelności Trudnych
Dariusz Kołodziejcki	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Rozliczeń, Informatyki i Bezpieczeństwa
Monika Tymińska	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Ekonomicznym i Planowania Finansowego
Agata Załęska	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Sprzedaży

Dnia 19 kwietnia 2023r. Prezes Zarządu Banku Pan Bartosz Kublik został powołany na stanowisko Wiceprezesa Związku Banków Polskich, co wiązało się z koniecznością ustąpienia z funkcji Prezesa Banku, w okresie 3 miesięcy od powołania. Aby zapewnić ciągłość w funkcjonowaniu organów Banku oraz ciągłość podejmowania decyzji Rada Nadzorcza w dniu 24 maja 2023r. biorąc pod uwagę rekomendację ustępującego Prezesa Zarządu, po uprzednim przeprowadzeniu pozytywnej oceny odpowiedniości, w wyniku tajnego głosowania powierzyła obowiązki Prezesa Zarządu Banku Pani Monice Tymińskiej ze skutkiem od dnia 17 lipca 2023r.

Do czasu uzyskania przez Panią Monikę Tymińską wymaganej zgody KNF na powołanie na funkcję Prezesa Zarządu, nadzór nad zarządzaniem ryzykiem istotnym w działalności banku Rada Nadzorcza powierzyła Zarządowi działającemu kolegalnie.

W dniu 12 lipca 2023r. Rada Nadzorcza po uprzednim przeprowadzeniu pozytywnej oceny odpowiedniości powołała do Zarządu ze skutkiem od 17 lipca 2023r. Panią Dorotę Pędzich, dotychczas pełniącą funkcję Kierownika Zespołu Analiz Kredytowych. W związku z powyższym Rada Nadzorcza dokonała zmian i zatwierdzenia wewnętrznego podziału kompetencji w Zarządzie Banku, który od 17 lipca 2023r. do 30 września 2023r. kształtował się następująco:

Imię i nazwisko	Pełniona funkcja
Monika Tymińska	p.o. Prezesa Zarządu, Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Ekonomicznym i Planowania Finansowego
Dariusz Kołodziejcki	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Rozliczeń, Informatyki i Bezpieczeństwa
Agata Załęska	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Sprzedaży
Dorota Pędzich	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Wierzytelności Trudnych
Krystyna Polakowska	Wiceprezes Zarządu kierujący sprawami ds. marketingu

W związku z ustaniem stosunku pracy z dniem 30 września 2023r. i przejściem na emeryturę Pani Krystyny Polakowskiej, Rada Nadzorcza z dniem 1 października 2023r. odwołała Panią Krystynę Polakowską z Zarządu Banku. Podjęcie decyzji poprzedzone zostało dokonaniem uprzedniej kolegalnej oceny odpowiedniości Zarządu w proponowanym zmienionym

składzie. W okresie od 01 października 2023 r. do 11 marca 2024 r., Zarząd Banku pracował w następującym składzie:

Imię i nazwisko	Pełniona funkcja
Monika Tymińska	p.o. Prezes Zarządu, Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Ekonomicznym i Planowania Finansowego
Dariusz Kolodziejcki	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Rozliczeń, Informatyki i Bezpieczeństwa
Agata Załęska	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Sprzedaży
Dorota Pędzich	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Wierzytelności Trudnych

Komisja Nadzoru Finansowego w dniu 26 lutego 2024r. wyraziła zgodę na powołanie Moniki Tymińskiej na stanowisko Prezesa Zarządu Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej. W dniu 11 marca 2024r. Rada Nadzorcza powołała Panią Monikę Tymińską na stanowisko Prezesa Zarządu Banku z dniem 12 marca 2024r. Rada Nadzorcza, biorąc pod uwagę zbiorową odpowiedzialność Zarządu, dokonała pozytywnej kolegialnej uprzedniej oceny Zarządu oraz indywidualnej uprzedniej oceny odpowiedzialności Wiceprezes Zarządu Pani Doroty Pędzich do powierzenia kompetencji związanych z kierowaniem Pionem Ekonomicznym i Planowania Finansowego. W związku z powyższym Rada zatwierdziła wewnętrzny podział kompetencji w Zarządzie Banku. Od 12 marca 2024r. do 19 kwietnia 2024r. Zarząd Banku pracował w składzie:

Imię i nazwisko	Pełniona funkcja
Monika Tymińska	Prezes Zarządu
Dariusz Kolodziejcki	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Rozliczeń, Informatyki i Bezpieczeństwa
Agata Załęska	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Sprzedaży
Dorota Pędzich	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Ekonomicznym i Planowania Finansowego

W dniu 19 kwietnia 2024r. Rada Nadzorcza Uchwałą nr 26/2024, Uchwałą nr 27/2024 i Uchwałą nr 30/2024 dokonała zmian w składzie Zarządu Banku. Rada Nadzorcza zatwierdziła również wewnętrzny podział kompetencji w Zarządzie Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej. Zarząd, z chwilą podjęcia powyższych Uchwał, tj. od 19 kwietnia 2024r. pracuje w następującym składzie:

Imię i nazwisko	Pełniona funkcja
Monika Tymińska	Prezes Zarządu, kierujący Pionem Organizacji i Zarządzania oraz Pionem Rozliczeń, Informatyki i Bezpieczeństwa
Dorota Pędzich	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Ekonomicznym i Planowania Finansowego
Iwona Kubaszewska	Wiceprezes Zarządu kierujący Pionem Sprzedaży

2. Rada Nadzorcza Banku

W okresie od dnia 09 czerwca 2022r. (Uchwała Zebrania Przedstawicieli nr 11/2022) do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania Rada Nadzorcza Banku działała w następującym składzie:

Imię i nazwisko	Pełniona funkcja
Krzysztof Hoffmann	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Andrzej Ruciński	Z-ca Przewodniczącego Rady
Iwona Kubaszewska*	Sekretarz Rady Nadzorczej
Marcin Garliński	Członek Rady Nadzorczej
Wojciech Mystkowski	Członek Rady Nadzorczej
Jan Godlewski	Członek Rady Nadzorczej
Tomasz Falkowski*	Członek Rady Nadzorczej/Sekretarz Rady Nadzorczej
Wojciech Krzyżanowski	Członek Rady Nadzorczej
Tadeusz Legacki	Członek Rady Nadzorczej

*Pani Iwona Kubaszewska od dnia 19 kwietnia 2024r. do dnia 30 czerwca 2024r. została czasowo delegowana do Zarządu Banku Spółdzielczego.

*Pan Tomasz Falkowski od dnia 19 kwietnia 2024r. do dnia 30 czerwca 2024r. objął funkcję Sekretarza Rady Nadzorczej.

2.1. Komitet Audytu

Realizując zapisy Ustawy z dnia 11 maja 2017r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym Rada Nadzorcza Banku spośród swoich członków powołała trzyosobowy Komitet Audytu.

W okresie sprawozdawczym Komitet Audytu działał w następującym składzie:

Imię i nazwisko	Pełniona funkcja
Marcin Garliński	Przewodniczący Komitetu Audytu
Krzysztof Hoffmann	Członek Komitetu Audytu
Tomasz Falkowski	Członek Komitetu Audytu

3. Zebranie Przedstawicieli

W roku sprawozdawczym Zebranie Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej odbyło się w dniu 21 czerwca 2023r. i obradowało zgodnie z następującym porządkiem:

1. Otwarcie obrad Zebrania Przedstawicieli.
2. Podjęcie Uchwały w sprawie przyjęcia Regulaminu Obrad Zebrania Przedstawicieli.
3. Podjęcie Uchwały w sprawie wyboru Przewodniczącego Zebrania Przedstawicieli.
4. Podjęcie Uchwały w sprawie wyboru Sekretarza Zebrania Przedstawicieli oraz Członków Prezydium Zebrania Przedstawicieli.
5. Podjęcie Uchwały w sprawie wyboru Komisji Mandatowo-Skrutacyjnej.
6. Podjęcie Uchwały w sprawie wyboru Komisji Uchwał i Wniosków.
7. Stwierdzenie prawidłowości zwołania Zebrania Przedstawicieli i jego zdolności do podejmowania uchwał objętych porządkiem obrad.
8. Podjęcie Uchwały w sprawie zatwierdzenia porządku obrad Zebrania Przedstawicieli.
9. Przyjęcie protokołu z poprzedniego Zebrania Przedstawicieli.
10. Przedstawienie Sprawozdania finansowego Banku, Sprawozdania z działalności Banku oraz projektu podziału nadwyżki bilansowej za rok obrotowy 2022.
11. Przedstawienie propozycji kierunków rozwoju działalności gospodarczej oraz społecznej i kulturalnej na rok 2023.
12. Omówienie zmian w Statucie Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej.
13. Przedstawienie Sprawozdania Rady Nadzorczej za 2022 rok, w tym: oceny stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego, oceny funkcjonowania Polityki wynagrodzeń oraz sprawozdania z wykonania uchwał z poprzedniego Zebrania Przedstawicieli.
14. Przedstawienie Samooceny adekwatności regulacji wewnętrznych dotyczących funkcjonowania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej oraz skuteczności jej działania w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku.
15. Przedstawienie informacji na temat sprawozdania dotyczącego skarg i wniosków za rok 2022.
16. Dyskusja nad sprawozdaniami oraz wolne głosy i wnioski.
17. Podjęcie Uchwał w omawianych sprawach dotyczących:
 - 1) zatwierdzenia Sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego oraz Sprawozdania z działalności Banku za rok obrotowy 2022,
 - 2) zatwierdzenia zmian w Statucie Banku,
 - 3) zatwierdzenia Sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej za rok obrotowy 2022,
 - 4) zatwierdzenia oceny adekwatności regulacji wewnętrznych dotyczących funkcjonowania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej oraz skuteczności jej działania za 2022 rok,
 - 5) udzielenia Członkom Zarządu absolutorium z wykonania obowiązków w roku 2022,
 - 6) zatwierdzenia kierunków działalności Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej na rok 2023,
 - 7) podziału nadwyżki bilansowej Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej za rok 2022,
 - 8) zatwierdzenia "Regulaminu działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej",
 - 9) wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości należącej do Banku.
18. Sprawy różne.

19. Zakończenie obrad Zebrania.

III. OTOCZENIE GOSPODARCZE I REGULACYJNE W 2023 ROKU

Do marca 2020r., czyli do momentu wybuchu pandemii, Polska gospodarka rozwijała się dynamicznie. Pandemia COVID-19 odmieniła naszą rzeczywistość makroekonomiczną, jednak obecnie nie stanowi istotnego zagrożenia. Aktualnie duży niepokój budzi sytuacja geopolityczna związana z trwającą wojną w Ukrainie. Trwająca wojna za naszą wschodnią granicą wpływa przede wszystkim na bezpieczeństwo Polski ze względu na sąsiedztwo naszego kraju z Ukrainą, ale jest też ważnym czynnikiem destabilizującym naszą gospodarkę i generującym niepewność co do dalszej przyszłości.

Rok 2023 był wyjątkowo trudny dla polskiej gospodarki i przyniósł niewielki wzrost gospodarczy. Aktywność gospodarki, mierzona poziomem PKB, wzrosła zaledwie o 0,2 proc. zamiast 0,5 proc. jak szacowali polscy ekonomiści. Był to najniższy wynik notowany od co najmniej 1996r.

W lutym 2023r. zanotowano rekordowy od 26 lat poziom inflacji, który wyniósł 18,4%. Światowe ceny energii i surowców rosły dynamicznie w efekcie postpandemicznego ożywienia. Rosyjska agresja na Ukrainę wzmocniła te tendencje. Spowodowała także szybki wzrost światowych cen żywności. Wysokie ceny energii i materiałów przekładały się na wzrost cen pozostałych dóbr i usług (ceny żywności i napojów w październiku 2023 były wyższe r/r o 8 proc., w tym żywność o 7,6 proc., warzywa o 9,3 proc.).

W kolejnych miesiącach 2023r. inflacja zaczęła stopniowo hamować do wartości 6,6% w październiku, 6,5% w listopadzie a w grudniu spowolniła do 6,2%. Średnioroczna inflacja osiągnęła dość wysoki poziom wynoszący 11,4%, choć niższy niż rok wcześniej 14,4%.

Spadek inflacji w połączeniu z dobrą koniunkturą na rynku pracy zaowocował powrotem do wzrostu dochodów gospodarstw domowych i znaczącą poprawą nastrojów konsumentów. W efekcie, w 2Q2023 konsumpcja prywatna ustabilizowała się. W 2024r. wg prognoz polskich ekonomistów wzrost PKB przyspieszy r/r do 3-3,5 proc. Głównym motorem ożywienia gospodarczego ma być odbicie konsumpcji, głównie prywatnej, ale też wzrost inwestycji po pierwszym wpływie środków z KPO oraz dodatni eksport netto.

Rynek pracy pozostaje w dobrej kondycji, ostatnie lata przyniosły wzrost zatrudnienia, a stopa bezrobocia zmniejszyła się. Wsparcie finansowe dla polskich przedsiębiorców w ramach Tarcz Antykryzysowych pozwoliło ochronić miejsca pracy podczas pandemii i w kolejnych latach. W grudniu 2022 r. wskaźnik bezrobocia wyniósł 5,2%, zaś na koniec 2023r. nieznacznie zmniejszył się i osiągnął poziom 5,1%. Jest to jeden z najlepszych wyników od ponad 30 lat.

Rada Polityki Pieniężnej, przez większą część 2023 roku, utrzymywała stopy procentowe na najwyższym poziomie, notowanym od 2002r. W drugim półroczu przerwała cykl podwyżek stóp i obniżyła stopy procentowe odpowiednio: we wrześniu o 0,75 pkt. proc. oraz w październiku o 0,25 pkt. proc. W efekcie, stopy Narodowego Banku Polskiego, spadły o 1 pkt. proc. Referencyjna stopa procentowa na koniec 2023 r. wyniosła 5,75%.

Miniony 2023r. nie był łatwy dla sektora bankowego mimo, iż jako czynny uczestnik gospodarki, banki były beneficjentami wyższych przychodów wynikających z poziomu stóp procentowych. Skala obciążeń nadal utrzymywała się na wysokim poziomie, a sektor

bankowy w relacji do PKB kurczył się kolejny rok z rzędu. Polska bankowość zmagala się z wieloma nierozwiązanymi sprawami głównie natury regulacyjnej i prawnej, m.in. obciążeniami fiskalnymi i parafiskalnymi, regulacjami prawnymi. Nie bez znaczenia dla sektora bankowego były i w zasadzie są czynniki ograniczające efektywność polskiej bankowości, m.in. nierozwiązany systemowo problem frankowy, czysto populistyczne rozwiązania pomocowe dla konsumentów w postaci wakacji kredytowych pozbawionych limitów dochodowych, a także próby masowego podważania zawartych wcześniej umów kredytowych z zastosowaniem pretekstu rzekomej ich abuzywności.

Dla Polski niezmiernie ważne jest utrzymywanie dobrych relacji z Unią Europejską. To kwestia naszej wiarygodności, a ta rzutuje na koszty obsługi długu oraz na możliwość realizacji inwestycji.

Do rozwoju polskiej gospodarki niezbędny jest udział banków w strategicznych programach publicznych. Programy finansowane ze środków UE (Wieloletnie Ramy Finansowe /w tym Polityka spójności, WPR, Europejski Zielony Ład/ oraz Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności) tworzą dodatkowe zapotrzebowanie na finansowanie ze środków zewnętrznych. Kluczowym elementem są tu środki finansowe z Krajowego Planu Odbudowy, które mają pomóc w zwiększeniu odporności i konkurencji polskiej gospodarki, przeprowadzeniu transformacji cyfrowej, mają pobudzić popyt inwestycyjny, ułatwić inwestycje w zieloną energię. Brak tych środków może skutkować bardzo kosztowną i niebezpieczną marginalizacją w nowej, napiętej sytuacji międzynarodowej.

**Powyższe dane pozyskano z raportów i analiz NBP, ZBP, KNF, GUS, PKO Bank Polski, Ministerstwo Rozwoju i Technologii*

IV. ZDARZENIA ISTOTNIE WPLYWAJĄCE NA DZIAŁALNOŚĆ BANKU

Od 2020 r. Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej, podobnie jak cały sektor bankowy, działa w warunkach stresu i niepewności. Stare wyzwania lokalnych instytucji finansowych pozostają wciąż aktualne, a kolejne lata niosą ze sobą nowe wyzwania i w dalszym ciągu duże obawy co do szacunków dotyczących przyszłości.

W zakresie uwarunkowań ekonomicznych prowadzenia biznesu bankowego rysują się jako najważniejsze dwa bardzo poważne zagrożenia: dekonunktura i utrzymujący się wysoki poziom inflacji. Pomimo iż, w styczniu odczyty inflacji wskazywały na jej spadek do 3,9 proc. r/r, to należy podkreślić, że jest to wynikiem, m.in. zamrożenia cen energii od ponad roku oraz obniżonego, zerowego podatku VAT na żywność. Ich utrzymanie lub wycofanie będzie mieć znaczny wpływ na inflację w tym roku. Ponadto czynnikiem, który może zaburzyć prognozowaną ścieżkę inflacji są ceny determinowane na rynkach światowych – przede wszystkim ropy i gazu, ale też do pewnego stopnia żywności.

Wysoka inflacja negatywnie oddziałuje nie tylko na koszty działalności banków, ale także na wiele obszarów życia i funkcjonowania klientów Banku i to zarówno gospodarstw domowych, jak również większości podmiotów gospodarczych. Przedsiębiorstwa, zwłaszcza w sektorach o wysokim zużyciu energii, mogą być narażone na wyższe koszty finansowania, produkcji i działalności operacyjnej, a także na słabsze perspektywy wzrostu. Dużym obciążeniem dla firm są także wzrastające koszty związane z utrzymaniem miejsc pracy.

Powyższe czynniki mogą mieć istotne znaczenie dla jakości portfela kredytowego Banku i wzrostu ryzyka kredytowego.

Drugą grupę wyzwań tworzą sprawy regulacyjne, które mają olbrzymi wpływ na sprawne i efektywne funkcjonowanie sektora bankowego, a w tym Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej w perspektywie kolejnych lat. Wśród najważniejszych kwestii regulacyjnych należy wskazać:

– **WIRON** Warsaw Interest Rate Overnight - indeks transakcyjny obliczany przez administratora wskaźników referencyjnych GPW Benchmark SA na podstawie transakcji depozytowych podmiotów przekazujących dane z instytucjami finansowymi i z dużymi przedsiębiorstwami. Komitet Sterujący NGR zatwierdził Mapę Drogową procesu zastąpienia wskaźnika, zgodnie z którą wskaźniki WIBOR przestaną być kalkulowane i publikowane w 2025 r., a instytucje będą zmuszone do konwersji istniejących umów i instrumentów stosujących WIBOR. Zastosowanie wskaźnika WIRON może wpłynąć na zmniejszenie przychodów odsetkowych, a tym samym zyskowności prowadzonej działalności bankowej. Istotną sprawą mogącą mieć negatywny wpływ na wyniki finansowe banków jest znaczna część istniejących umów, w których stosowane są wskaźniki WIBOR, która będzie podlegała konwersji na drodze regulacyjnej. Nie ma pewności, że zapowiadany mechanizm korygujący zmiany stopy procentowej zabezpieczy interesy banków. Dopiero w praktyce będzie można sprawdzić jego skuteczność. W tej sprawie ważne jest również zabezpieczenie potencjalnych form ryzyka prawnego wynikającego z możliwości kwestionowania umów zawierających odniesienie do dotychczas stosowanych stawek WIBOR. Wydaje się, że ryzyko prawne w tym zakresie jest bardzo ograniczone, ponieważ stawki są regulowane unijnym rozporządzeniem, ale nie można całkowicie wyeliminować kolejnych prób podważania wskaźników.

– **ESG** - Eenvironmental - środowisko, S – Social responsibility - społeczna odpowiedzialność, G - Corporate governance - ład korporacyjny. Kwestie środowiskowe, społeczne i związane z ładem korporacyjnym oraz wiążące się z nimi szanse i ryzyka są oraz bardziej istotne. Zrównoważony rozwój jest już nie tylko zagadnieniem etycznym, ale staje się również kwestią ekonomiczną, generującą nowy rodzaj ryzyka - ryzyka ESG.

Banki będą odgrywały jedną z kluczowych ról w budowie i promowaniu zrównoważonego rozwoju ze względu na wykonywane funkcje oraz zasoby pieniężne jakimi zarządzają.

Banki, poprzez implementację kryteriów ESG w procesy decyzyjne, będą miały realny wpływ na projekty i inwestycje realizowane w gospodarce.

Z punktu widzenia zarządzania ryzykiem w Banku należy kompleksowo podejść do zarządzania ryzykiem ESG włączając je do istniejących ram zarządzania ryzykiem poprzez dostosowanie strategii biznesowych i strategii ryzyka oraz powiązanego z nimi apetytu na ryzyko. Ryzyko ESG nie jest traktowane jako odrębny rodzaj ryzyka, lecz jako ryzyko, które w różnym stopniu i poprzez zróżnicowane kanały transmisji wpływa na tradycyjne ryzyka finansowe i niefinansowe, takie jak ryzyko kredytowe, operacyjne czy reputacyjne.

Stosunek banków spółdzielczych do implementacji będzie miał znaczący potencjał do generowania pozytywnych zmian oraz promowania zasad zrównoważonego rozwoju w lokalnym biznesie i społeczeństwie. Aktywne zaangażowanie banków i ich wpływ na aspekty ESG przyczynią się do rozwoju i kształtowania bardziej zrównoważonych i odpowiedzialnych gospodarek.

Odpowiednio zorganizowana struktura zarządzania ryzykiem ESG będzie kluczowa dla banków, które poważnie traktuje tematykę ESG w swojej działalności.

Biorąc pod uwagę powyższe w Banku Spółdzielczym w Ostrowi Mazowieckiej zostały powołane dwa zespoły (Zespół do analizy zastosowania wskaźnika WIRON w działalności Banku oraz Zespół do analizy zastosowania czynników ESG w działalności Banku) składające się z kompetentnych, odpowiednio przeszkolonych osób z różnych komórek organizacyjnych, których zadaniem jest kompleksowe przygotowanie Banku do powyżej wskazanych nowych obowiązków.

Znaczącym ryzykiem dla banków są również rosnące prawa konsumenta, wyrażające się w coraz większym zakresie regulacji, praktyk organów i wyroków sądów. W wielu przypadkach stwierdzenie abuzywności zapisów są bardzo daleko posunięte, a nawet mało racjonalne i dotyczą ujęcia retrospektywnego (w długim okresie), co zwiększa nieprzewidywalność prowadzenia działalności bankowej.

W styczniu 2023r. weszły w życie zmiany o konsumenckiej pożyczce lombardowej, polegające na rozciągnięciu na osoby fizyczne prowadzące gospodarstwo rolne zbyt szerokiego zastosowania przepisów dotyczących ochrony konsumenckiej. Wejście w życie przedmiotowych zmian niesie za sobą poważne skutki dla sektora rolnego, bankowego i finansowego, co może powodować utrudnienia w otrzymaniu, czy nawet brak dostępu do finansowania działalności rolniczej z uwagi na szacowane ryzyko prawne. Bank stosownie do przepisów Ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej dostosował regulacje w zakresie udzielania kredytów dla osób fizycznych prowadzących gospodarstwo rolne. W dniu 20 marca 2024r. Sejm uchwalił projekt ustawy o zmianie ustawy usuwający niekorzystne przepisy i skierował sprawę do Senatu. W dniu 25 kwietnia 2024r. Prezydent RP podpisał ustawę, która uchyliła przepisy traktujące osoby fizyczne prowadzące gospodarstwo rolne jak konsumenta.

Bank na bieżąco analizuje oferty konkurencji w celu dostosowania produktów oraz warunków cenowych do potrzeb swoich Klientów oraz warunków rynkowych. W roku 2023 podobnie jak w latach ubiegłych Bank przygotowywał specjalne oferty produktowe zarówno po stronie depozytowej jak też kredytowej.

W zakresie produktowym w roku sprawozdawczym Bank wprowadził:

- terminową lokatę oszczędnościową „Lokata na nowe środki”, co znacznie ułatwiło pozyskiwanie nowych Klientów jak też nowych środków, które w okresie 6 miesięcy miały bardzo korzystne oprocentowanie,
- „Bezpieczny Kredyt”, którego główne założenia zostały określone w Ustawie z dnia 1 października 2021 r. o rodzinnym kredycie mieszkaniowym i bezpiecznym kredycie 2%. Z uwagi na fakt, że do ww. kredytu stosowane są dopłaty BGK produkt cieszył się dużym zainteresowaniem ze strony Klientów, którzy chcieli nabyć pierwsze mieszkanie,
- kredyty na utrzymanie płynności finansowej przez producentów rolnych w celu poprawy ich płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym

spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy. Kredyt ten z uwagi na preferencyjne warunki oraz stosowane dopłaty przez ARiMR znalazł pozytywny odbiór ze strony Klientów,

- kredyty preferencyjne z dopłatami ARiMR do oprocentowania z przeznaczeniem na skup produktów.

Dzięki współpracy z BGK, Bank w swojej ofercie posiada kredyty zabezpieczone gwarancjami BGK dla przedsiębiorstw i rolników. Objęcie kredytu gwarancją niesie korzyści nie tylko dla Banku, ale również dla Klienta.

Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej uczestniczy w licznych projektach edukacyjnych, m.in. w „Projekcie Bankowcy dla Edukacji Finansowej Dzieci i Młodzieży BAKCYL” organizując cykl spotkań i warsztatów z młodzieżą szkolną. Program jest przykładem społecznie odpowiedzialnego współdziałania sektora bankowego na rzecz podniesienia poziomu wiedzy finansowej młodego pokolenia Polaków.

Bank przystąpił również do projektu pod nazwą „Pierwsza Liga Biznesu”, który prowadził Krajowy Związek Banków Spółdzielczych. To pierwszy tego typu projekt w Polsce organizowany przez sektor bankowości spółdzielczej we współpracy z partnerami, którzy w ramach transmisji online dzielą się swoją wiedzą ekspercką. W projekt zaangażowani byli Partnerzy: Fundacja Polska Bezgotówkowa, Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Asseco Poland. Projekt cieszył się dużym zainteresowaniem wśród Klientów Banku.

V. SYTUACJA EKONOMICZNO – FINANSOWA BANKU

1. Sytuacja finansowa

Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej w roku 2023 realizował zadania zgodnie z kierunkami przyjętymi w Strategii Banku za lata 2022-2024 oraz zgodnie z przyjętym rocznym Planem ekonomiczno-finansowym.

W roku 2023 Bank kontynuował działalność w swoich placówkach zlokalizowanych na terenie województwa mazowieckiego. Koncentrował się przede wszystkim na obsłudze małych i średnich przedsiębiorstw, gospodarstw rolnych, samorządów terytorialnych oraz osób fizycznych.

Na koniec 2023r. suma bilansowa zamknęła się kwotą 2 025 427 tys. zł. i była wyższe niż na koniec 2022r. o 15,48%, Biorąc pod uwagę wysokość aktywów, które pracowały na ten wynik, Bank osiągnął wskaźnik ROA netto na poziomie 3,22%, który był wyższy od wskaźnika dla grupy (aktywa > 1 mld tys. zł) zrzeszonych banków spółdzielczych BPS wynoszącego 2,27%.

Dynamika sumy bilansowej Banku na tle w sektora bankowego przedstawia poniższa tabela

Dynamika sumy bilansowej w sektorze bankowym

Wyszczególnienie	31.12.2022 (w mln zł)	31.12.2023 (w mln zł)	Dynamika 12.2023/12.2022
Sektor bankowy	2 733 034	3 008 821	110%
Sektor banków komercyjnych	2 466 160	2 721 127	110%
Sektor banków spółdzielczych	186 316	209 424	112%
BPS (Zrzeszone Banki Spółdzielcze)	105 425	118 092	112%
SGB (Zrzeszone Banki Spółdzielcze)	67 294	74 692	111%
Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej	1 754	2 025	115%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku BPS S.A.

Osiągana rentowność pozwala zabezpieczyć potrzeby w zakresie adekwatności kapitałowej. Bank spełnia wymogi regulacyjne w zakresie współczynnika kapitałowego, który na dzień 31.12.2023 r. wynosił 21,07%. Wynika to przede wszystkim z konsekwentnej polityki kapitałowej na przestrzeni wielu lat. Każdorazowe ponad 90% nadwyżki bilansowej zasila fundusz zasobowy.

Bankowi jako instytucji o istotnym znaczeniu w obrębie sektora polskiej bankowości spółdzielczej Bankowy Fundusz Gwarancyjny wyznaczył tzw. MREL (Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities). Oznacza to indywidualnie wyznaczony, minimalny poziom funduszy własnych oraz zobowiązań podlegających konwersji na kapitał własny, które dana instytucja musi posiadać. MREL dla Banku określony przez BFG na podstawie danych finansowych według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosi 12% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko oraz 4,5% miary ekspozycji całkowitej (MREL do TE). Obowiązek spełnienia wymogu MREL wchodzi w życie od dnia 01.01.2024, jednak Bank już na koniec 2023r spełnił powyższy wymóg.

Udział kredytów brutto z rozpoznaną utratą wartości w kredytach brutto na koniec 2023r. wyniósł 5,70% przy średniej wynoszącej 8,95% dla grupy banków zrzeszonych z sumą bilansową powyżej 1 mld złotych.

Znaczącym źródłem finansowania działalności przychodowej Banku były fundusze własne ujmowane przy wyliczeniu współczynnika kapitałowego, które stanowiły 10,21% sumy bilansowej i na koniec 2023r. wynosiły 206 762 tys. zł. Kapitał Tier I w funduszach własnych wyniósł 201 076 tys. zł, natomiast Kapitał Tier II w funduszach własnych wyniósł 5 686 tys. zł.

Przychody odsetkowe Banku za 12 miesięcy 2023 r. wyniosły 155 864 tys. zł i były wyższe o 37,64% niż w roku 2022. W kwocie tej zawarta jest korekta odsetek dotycząca 2022r. w związku z wyceną według ESP. W 2023 roku w przychody Banku zaewidencjonowane zostały korekty z tytułu wyceny ekspozycji według zamortyzowanego kosztu zgodnie z § 36 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej (ESP). Efektywna stopa procentowa dyskontuje oczekiwany strumień przyszłych płatności pieniężnych do bieżącej wartości bilansowej netto do terminu zapadalności albo

wymagalności instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach do innego przyjętego przez bank terminu.

W związku z powyższym w przychodach odsetkowych za 2023r. Bank ujął korektę odsetek z tytułu przychodów odsetkowych dotyczących 2022r. w wysokości 12 251 579,66 zł., w tym: od sektora finansowego 14 747,75 zł. sektora niefinansowego 11 829 038,34 zł., sektora budżetowego 407 793,53 zł..

Koszty odsetkowe Banku wyniosły 34 802 tys. zł i były o 85,03% wyższe niż w 2022 roku. Wynik z tytułu prowizji wzrósł do poziomu 8 620 tys. zł, tj. o 1,58% w stosunku do roku 2022.

Wynik na działalności bankowej wyniósł 130 837 tys. zł wobec 104 011 tys. zł w roku 2022 (wzrost o 25,79%).

Koszty działania Banku, na które składały się koszty wynagrodzeń (21 317 tys. zł, wzrost o 14,56%), koszty ubezpieczeń i innych świadczeń na rzecz pracowników (5 539 tys. zł, wzrost o 35,08%) oraz pozostałe koszty (8 612 tys. zł spadek o 37,32 %) wynosiły na koniec 2023r. 35 468 tys. zł. i były niższe w porównaniu do analogicznego okresu 2022r. o 2,69 %. Odpisy na rezerwy celowe, aktualizację wartości aktywów finansowych oraz na ogólne ryzyko bankowe wynosiły 53 770 tys. zł i były niższe w stosunku do 31.12.2022r. o 12,93%. Natomiast różnica wartości rezerw wyniosła (-)19 310 tys. zł i była wyższa w stosunku do 2022 r. o 26,14%.

Wynik finansowy brutto Banku w 2023 roku wyniósł 72 712 tys. zł wobec 47 810 tys. zł w roku 2022 (wzrost o 52,08%). Wynik netto w 2023 r. wyniósł 58 823 tys. zł wobec 38 381 tys. zł w roku 2022 (wzrost o 53,26 %).

Dynamikę podstawowych pozycji bilansu i rachunku wyników w porównaniu do dynamiki banków spółdzielczych zrzeszonych w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. ogółem przedstawia poniższa tabela. Sytuację ekonomiczno-finansową Banku należy uznać za stabilną i korzystną.

Podstawowe pozycje bilansu i rachunku zysków i strat (w tys. zł) przedstawia poniższa tabela

Wyszczególnienie	31.12.2022r.		31.12.2023r.		Dynamika/ zmiana BS zrzeszonych w BPS S.A	Dynamika/ zmiana BS Ostrów Maz.
	Banki spółdzielcze zrzeszone w BPS SA	BS Ostrów Maz.	Banki spółdzielcze zrzeszone w BPS SA	BS Ostrów Maz.		
Suma bilansowa	105 424 579	1 753 976	118 092 171	2 025 427	112,02%	115,48%
Należności od sektora finansowego netto	22 227 876	313 269	25 920 380	275 598	116,61%	87,97%
Należności od sektora niefinansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych netto	41 998 959	998 395	45 076 716	1 052 189	107,33%	105,39%
Kredyty brutto sektora niefinansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych	44 156 562	1 038 405	47 227 488	1 111 357	106,95%	107,03%
Dłużne papiery wartościowe	36 638 775	348 007	42 518 423	603 216	116,05%	173,33%
Zobowiązania wobec sektora finansowego	442 797	1 074	728 525	724	164,53%	67,41%

Zobowiązania wobec sektora niefinansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych	94 426 028	1 506 462	103 590 682	1 702 178	109,71%	112,99%
Depozyty sektora niefinansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych	94 300 176	1 503 761	103 334 354	1 701 328	109,58%	113,14%
Fundusze własne, w tym:	7 559 882	168 310	9 283 696	206 762	122,80%	122,85%
podstawowe (kapitał podstawowy Tier1)	7 339 909	162 879	9 088 972	201 076	123,83%	123,45%
uzupełniające (kapitał Tier1)	219 973	5 431	194 723	5 686	88,52%	104,70%
Łączny współczynnik kapitałowy	19,19%	19,14%	21,27%	21,07%	2,08 pp	1,93 pp
Wynik na działalności bankowej	5 855 232	104 011	6 652 348	130 837	113,61%	125,79%
Koszty działania banku	2 663 827	36 448	2 724 710	35 468	102,29%	97,31%
Wynik finansowy brutto	2 247 113	47 810	3 326 518	72 712	148,04%	152,09%
Wynik finansowy netto	1 724 299	38 381	2 660 195	58 823	154,28%	153,26%
Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości w kredytach brutto sektora niefinansowego i instytucji rządowych i samorządowych	7,33%	4,45%	6,41%	5,70%	-0,92 pp	1,25 pp

* dane (nieaudytowane) wg BPS SA

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BPS SA

2. Główne pozycje aktywów Banku

Główną pozycją aktywów były należności od sektora niefinansowego, które na koniec grudnia 2023r. stanowiły 48,23% całości aktywów i wyniosły 976 868 tys. zł. Należności te wzrosły w porównaniu do roku poprzedniego o 7,64%. Drugą, co do wielkości, pozycją są dłużne papiery wartościowe, które wyniosły 603 216 tys. zł (29,78% aktywów) i wzrosły w porównaniu do roku poprzedniego o 73,33%. Kolejną pozycją są należności od sektora finansowego, wynoszące 275 598 tys. zł (13,61% aktywów), które w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego spadły o 12,03%. Należności od sektora budżetowego wyniosły 75 321 tys. zł (3,72% aktywów), które w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego zmalały o 17,11%. Udziały i akcje w innych jednostkach wyniosły 19 174 tys. zł, co stanowiło 0,95% ogólnej sumy aktywów i w porównaniu do roku poprzedniego pozostały na jednakowym poziomie. Rzeczowe aktywa trwałe wyniosły 30 749 tys. zł i stanowiły 1,52% aktywów. Inne aktywa oraz rozliczenia międzyokresowe łącznie stanowiły 1,02% aktywów ogółem i wyniosły 20 602 tys. zł.

Główne pozycje aktywów (w tys. zł) przedstawia poniższa tabela

Wyszczególnienie	31.12.2022r.		Struktura (%)	Dynamika (%)	31.12.2023r.		Struktura (%)	Dynamika (%)	Zmiana PLN
	PLN	EUR *			PLN	EUR **			
I Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	20 709	4 416	1,18	100,61	20 259	4 659	1,00	97,83	- 450
III Należności od sektora finansowego	313 269	66 797	17,86	107,64	275 598	63 385	13,61	87,97	- 37 671

IV	Należności od sektora niefinansowego	907 521	193 505	51,74	101,98	976 868	224 671	48,23	107,64	69 347
V	Należności od sektora budżetowego	90 874	19 377	5,18	93,12	75 321	17 323	3,72	82,89	- 15 553
VII	Dłużne papiery wartościowe	348 007	74 204	19,84	79,01	603 216	138 734	29,78	173,33	255 209
XI	Udziały lub akcje w innych jednostkach	19 174	4 088	1,09	85,24	19 174	4 410	0,95	100,00	-
XII	Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe	7 386	1 575	0,42	82,65	2 688	618	0,13	36,39	- 4 698
XIII	Wartości niematerialne i prawne	1 032	220	0,06	359,58	945	217	0,05	91,57	- 87
XIV	Rzeczowe aktywa trwale	29 458	6 281	1,68	96,75	30 749	7 072	1,52	104,38	1 291
XV	Inne aktywa	2 808	599	0,16	87,53	2 982	686	0,15	106,20	174
XVI	Rozliczenia międzyokresowe	13 731	2 928	0,78	125,63	17 620	4 052	0,87	128,32	3 889
XVII	Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy	7	1	0,00	100,00	7	2	0,00	100,00	-
XVIII	Akcje własne		-			-	-			-
AKTYWA RAZEM		1 753 976	373 990	100,00	96,59	2 025 427	465 830	100,00	115,48	271 451

* średni kurs NBP z dnia 31.12.2022r. (4,6899)

** średni kurs NBP z dnia 30.12.2023r. (4,3480)

Źródło: Opracowanie własne

2.1. Portfel kredytowy

Portfel kredytowy na dzień 31.12.2023r. wynosił 1 109 120,47 tys. zł i w stosunku do końca 2022r. wzrósł o 54 386,35 tys. zł (tj. o 5,16%). Na koniec okresu sprawozdawczego plan kredytowy wraz z obligacjami został zrealizowany w 103,03%. Zobowiązania pozabilansowe na koniec grudnia osiągnęły poziom 137 284,97 tys. zł, w tym: linie kredytowe 42 818,55 tys. zł, limity w rachunkach bieżących 61 864,16 tys. zł, gwarancje 25 422,26 tys. zł, promesy 180 tys. zł i obligacje 7 000 tys. zł.

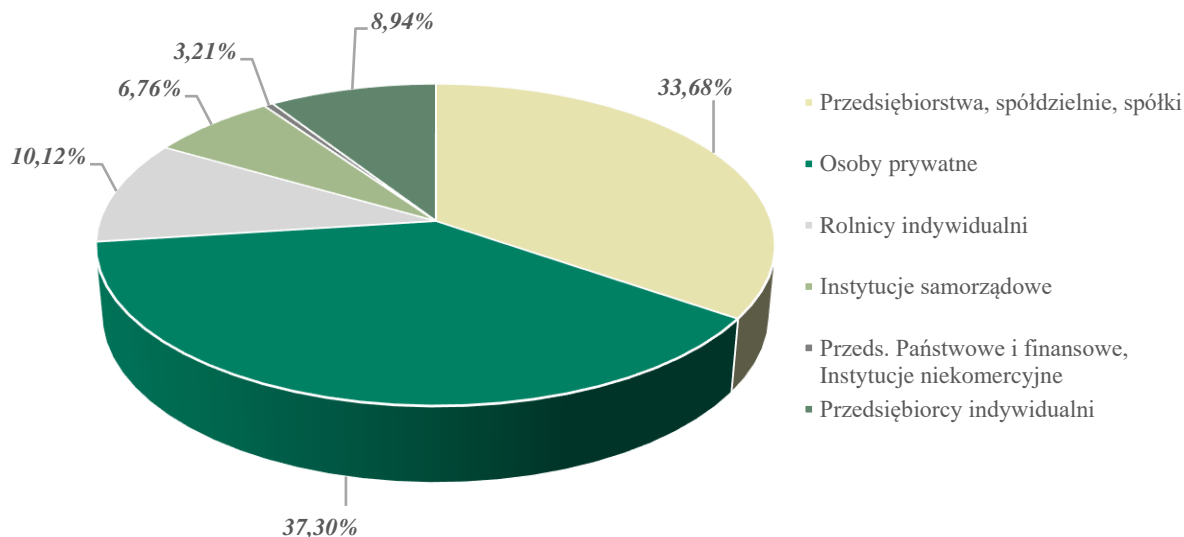
W strukturze podmiotowej największy udział w portfelu kredytowym miały kredyty osób fizycznych, które zamknęły się kwotą 413 657,67 tys. zł, tj. 37,30% całego portfela. Należności kredytowe od przedsiębiorstw, spółek prywatnych, spółdzielni stanowiły 373 551,51 tys. zł tj. 33,68% portfela ogółem. Zaangażowania kredytowe rolników indywidualnych wyniosły 112 286,75 tys. zł (10,12%), przedsiębiorców indywidualnych 99 197,50 tys. zł (8,94%), natomiast jednostek samorządowych 74 933,40 tys. zł (6,76% portfela).

Znaczny udział zaangażowania wobec osób prywatnych w portfelu kredytowym nie stanowi większego zagrożenia, gdyż należności konsumenckie są kwotowo mniejsze i udzielane na krótsze terminy. Kredyty dla osób fizycznych o dłuższych terminach (np. kredyty mieszkaniowe) są kredytami dobrze spłacanymi.

Od 1 sierpnia 2022 r. do końca 2023 roku z programu rządowego „wakacje kredytowe” skorzystało wielu Klientów naszego Banku. Bank w swoim portfelu kredytowym posiada 2 063 szt. ekspozycji kredytowych hipotecznych dla osób fizycznych. Łączna liczba złożonych wniosków o wakacje kredytowe wyniosła 860 szt. Na dzień 31.12.2023r. ilość kredytów objętych wakacjami wynosiła 276 szt. Wartość bilansowa brutto kredytów, w przypadku których został złożony wniosek o wakacje kredytowe wyniosła 182 139,58 tys.

zł., natomiast wartość bilansowa brutto kredytów objętych wakacjami na dzień 31.12.2023r. wyniosła 64 066,19 tys. zł. Łączna suma rat odsetkowych objętych wakacjami kredytowymi wyniosła 9 945,57 tys. zł.

Strukturę podmiotową portfela kredytowego na 31.12.2023r. przedstawia poniższy wykres

Źródło: Opracowanie własne

Struktura rodzajowa kredytów uległa zmianom w porównaniu do końca roku 2022. Największy udział w portfelu miały kredyty na działalność gospodarczą (na koniec 2022 roku były to kredyty dla osób fizycznych), udział ten wyniósł 44,16% (na koniec roku 2022r. udział kredytów na działalność gospodarczą wynosił 39,49%). Wśród nich najwyższy poziom utrzymują kredyty inwestycyjne 21,42% (na koniec 2022r. udział ten wynosił 18,60%). 14,91% obliża stanowiły kredyty obrotowe, które w porównaniu do końca 2022r. wzrosły o 1,36 pp. Kredyty w rachunku bieżącym stanowiły 6,14% obliża kredytowego (na koniec 2022r. udział ten stanowił 5,28%). Kolejną co do wielkości grupą były kredyty udzielone osobom fizycznym, stanowiące 37,30% obliża. W tej grupie największy udział miały kredyty mieszkaniowe, które na dzień analizy kształtowały się na poziomie 311 341,68 tys. zł i stanowiły 28,07% całego portfela kredytowego (spadek o 3,92 pp. w porównaniu do końca ubiegłego roku). Kredyty rolnicze stanowiły 10,12% portfela kredytowego, wzrost o 0,84 pp., kredyty udzielone jednostkom samorządu terytorialnego 6,76% (spadek o 1,82 pp. w porównaniu do stanu na koniec 2022r.).

Kredyty i inne należności od podmiotów sektora niefinansowego oraz sektora instytucji budżetowych (wartość bilansowa brutto) Banku na tle sektora bankowego przedstawia poniższa tabela

Wyszczególnienie	31.12.2022 (w mln zł)	31.12.2023 (w mln zł)	Dynamika 12.2023/12.2022
Sektor bankowy	1 279 011	1 261 316	99%
Sektor banków komercyjnych	1 154 294	1 132 429	98%
Sektor banków spółdzielczych	79 807	86 499	108%
BPS (Zrzeszone Banki Spółdzielcze)	44 157	47 227	107%
SGB (Zrzeszone Banki Spółdzielcze)	30 169	34 075	113%
Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej	1 038	1 111	107%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku BPS S.A.

3. Główne pozycje pasywów Banku

Wyszczególnienie	31.12.2022r.		Struktura (%)	Dynamika (%)	31.12.2023r.		Struktura (%)	Dynamika (%)	Zmiana PLN
	PLN	EUR *			PLN	EUR **			
II Zobowiązania wobec sektora finansowego	1 074	229	0,06	64,39	724	167	0,04	67,41	- 350
III Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	1 320 694	281 604	75,30	93,58	1 526 881	351 169	75,39	115,61	206 187
IV Zobowiązania wobec sektora budżetowego	185 768	39 610	10,59	86,94	175 297	40 317	8,65	94,36	- 10 471
VI Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	-	-	0,00	0,00	-	-	0,00	0,00	-
VIII Fundusze specjalne i inne zobowiązania	18 650	3 977	1,06	330,15	30 880	7 102	1,52	165,58	12 230
IX Koszty i przychody rozliczne w czasie	2 423	517	0,14	110,24	2 479	570	0,12	102,31	56
X Rezerwy	23 044	4 914	1,31	137,05	28 261	6 500	1,40	122,64	5 217
XII Kapitał (fundusz) podstawowy	6 969	1 486	0,40	95,99	7 468	1 718	0,37	107,16	499
XV Kapitał (fundusz) zapasowy	148 347	31 631	8,46	107,66	185 355	42 630	9,15	124,95	37 008
XVI Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	476	101	0,03	100,63	629	145	0,03	132,14	153
XVII Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	8 150	1 738	0,46	106,26	8 630	1 985	0,43	105,89	480
XVIII Zysk (strata) z lat ubiegłych	-	-	0,00	0,00	-	-	0,00	0,00	-
XIX Zysk (strata) netto	38 381	8 184	2,19	334,62	58 823	13 529	2,90	153,26	20 442
PASYWA RAZEM	1 753 976	373 990	100,00	96,59	2 025 427	465 830	100,00	115,48	271 451

* średni kurs NBP z dnia 31.12.2022r. (4,6899)

** średni kurs NBP z dnia 30.12.2023r. (4,3480)

Źródło: Opracowanie własne

Po stronie pasywów Banku główną pozycją były zobowiązania wobec sektora niefinansowego, które na koniec 2023r. wynosiły 1 526 881 tys. zł i były wyższe w stosunku do 2022 r. o 206 187 tys. zł (wzrost o 15,61%). Według stanu na dzień 31.12.2023r. zobowiązania te stanowiły 75,39% sumy bilansowej Banku.

Na koniec 2023r. odnotowano spadek zobowiązań wobec sektora budżetowego o 10 471 tys. zł, w porównaniu z analogicznym okresem 2022r. (spadek o 5,64%). Zobowiązania wobec sektora finansowego wynosiły 724 tys. zł i były niższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego o 350 tys. zł (spadek o 32,59%).

W analizowanym okresie odnotowano wzrost kapitału (funduszu) zapasowego o 37 008 tys. zł do kwoty 185 355 tys. zł (wzrost o 24,95%).

Zysk netto w roku 2023 wyniósł 58 823 tys. zł. i był wyższy w porównaniu do roku 2022 o 20 442 tys. zł (53,26%).

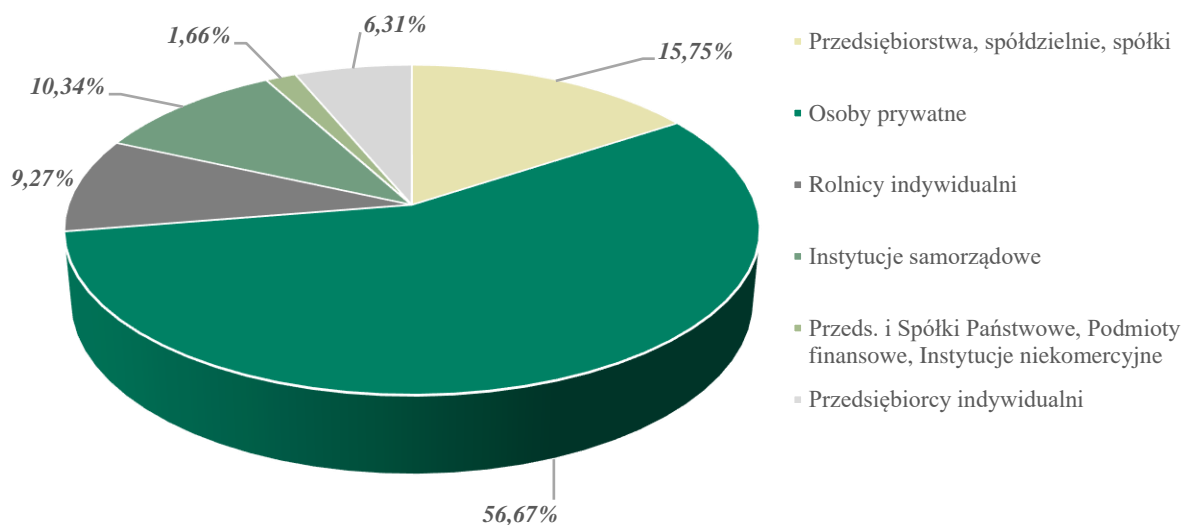
3.1. Baza depozytowa

Na koniec grudnia 2023r. depozyty ogółem wyniosły 1 688 343,86 tys. zł, w tym na rachunkach bieżących zgromadzono środki w wysokości 1 028 738,51 tys. zł (60,93% depozytów ogółem), natomiast na rachunkach terminowych lokat w wysokości 659 605,35 tys. zł (39,07% depozytów ogółem).

W porównaniu do końca 2022 roku nastąpił wzrost depozytów ogółem o 12,75% (o 190 887,11 tys. zł). Rachunki bieżące wzrosły o 3,59% (o 35 694,09 tys. zł), rachunki terminowe wzrosły o 30,77% (o 155 193,02 tys. zł).

Struktura podmiotowa środków depozytowych wykazuje, że zdecydowanie najwięcej środków lokują w Banku osoby prywatne. Stan tych środków w analizowanym okresie wyniósł 956 801,61 tys. zł, co stanowiło 56,67% depozytów ogółem. Udział w bazie tych depozytów wzrósł w porównaniu do końca 2022 roku o 2,28 pp. Depozyty rolników indywidualnych wynosiły 9,27% depozytów ogółem (156 535,42 tys. zł), w porównaniu do 12/2022r., zmalały o 0,20 pp. natomiast depozyty jednostek samorządowych wyniosły 10,34% (174 587,76 tys. zł) i zmalały o 2,02 pp. Przedsiębiorstwa, spółdzielnie, spółki oraz pozostałe podmioty ulokowały 400 419,07 tys. zł (23,72% depozytów).

Strukturę podmiotową depozytów na dzień 31.12.2023r. przedstawia poniższy wykres

Źródło: Opracowanie własne

Zestawienie depozytów podmiotów sektora niefinansowego oraz sektora instytucji budżetowych Banku na tle sektora bankowego przedstawia poniższa tabela

Wyszczególnienie	31.12.2022 (w mln zł)	31.12.2023 (w mln zł)	Dynamika 12.2023/12.2022
Sektor bankowy	1 840 658	2 000 831	109%
Sektor banków komercyjnych	1 648 558	1 794 106	109%
Sektor banków spółdzielczych	166 076	183 281	110%
BPS (Zrzeszone Banki Spółdzielcze)	94 300	103 334	110%
SGB (Zrzeszone Banki Spółdzielcze)	59 790	67 359	113%
Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej	1 506	1 702	113%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku BPS S.A.

4. Udziałowcy i fundusz udziałowy

Na dzień 31.12.2023 r. liczba udziałowców Banku wyniosła 998 osób, udziały należały wyłącznie do osób fizycznych. W porównaniu do danych z końca ubiegłego roku liczba udziałowców zwiększyła się o 16 członków.

Na powyższą strukturę miały wpływ następujące czynniki:

- 20 nowo przyjętych udziałowców,
- złożenie przez 2 udziałowców wniosków o wycofanie udziałów skutkujące jednocześnie wypowiedzeniem członkostwa,
- złożenie 2 wniosków o wycofanie udziałów po śmierci członków Banku.

Na koniec 2023 r. fundusz udziałowy podstawowy wyniósł 7 468 500 zł, w tym nieopłacony 7 280 zł. Fundusz udziałowy opłacony w porównaniu do roku ubiegłego zwiększył się o kwotę 499 200 zł, osiągając kwotę 7 461 220 zł (zwiększenie na poziomie 7,17%).

Bank otrzymał zgodę Komisji Nadzoru Finansowego na obniżenie z dniem 31.12.2023r. funduszy własnych o kwotę 189 540 zł poprzez wyksięgowanie wypowiedzianych w okresie od 01.10.2022 r. do 30.09.2023 r. udziałów członkowskich.

Bank, w dniu 8 listopada 2023r. zgodnie ze spełnieniem warunków, o których mowa w art. 26 ust. 3 Rozporządzenia CRR, zgłosił do KNF kolejną emisję instrumentów kapitałowych dotyczących 838 sztuk udziałów członkowskich o wartości 653 640 zł. W związku z brakiem wniesienia ze strony KNF sprzeciwu w drodze wydania negatywnej decyzji Bank z końcem roku 2023 zaliczył przedmiotowe udziały do funduszy własnych (jako instrumenty w kapitale podstawowym Tier I).

Wielkość funduszu udziałowego zaliczanego do funduszy własnych Banku przedstawia poniższa tabela (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2022r.	31.12.2023r.
Fundusz udziałowy opłacony (zł)	6 962 020	7 461 220
Fundusz udziałowy zaliczony do funduszy własnych (zł)	6 945 640	7 409 740

Źródło: Opracowanie własne

Bank kształtuje fundusz udziałowy w oparciu o wieloletnią Politykę Kapitałową i Strategię działania. Realizowana przez Zarząd polityka kapitałowa, będąca elementem strategii budowania funduszy własnych, zgodna jest z zasadami ostrożności i utrzymania wskaźników na wymaganym poziomie, jak i priorytetami strategii rozwoju w bieżących realiach otoczenia biznesowego.

Zarząd Banku jako istotną kwestię uznaje planowanie działań zmierzających do utrzymania stabilnej bazy udziałowców zaangażowanych w sprawy Spółdzielni, dokonuje wnikliwej oceny osób ubiegających się o członkostwo, badając czy spełniają ogólne kryterium zainteresowania dobrem Banku i lokalnej społeczności.

VI. OBSZARY RYZYKA I ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA

Podjęcie ryzyka wiąże się nierozdzielnie z prowadzoną przez Bank działalnością, powodując zasadność koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, szczególnie przy dynamicznie zmieniających się warunkach zewnętrznych oraz stałego poszukiwania skutecznych form ograniczania ryzyka. Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w Banku i ma na celu uzyskanie w zmieniającym się otoczeniu prawnym, ekonomicznym (w tym społecznym), geopolitycznym:

- odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, wyrażanego przez nieprzekraczanie przyjętego apetytu na ryzyko,
- odpowiedniej rentowności działalności biznesowej.

Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, jak również założeń o charakterze jakościowym.

Organizacja zarządzania ryzykiem w Banku oparta jest o podział zadań realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony (poziomach):

- Pierwsza linia obrony, która stanowi działanie komórek i jednostek organizacyjnych zgodnie z przyjętymi regulacjami wewnętrznymi i podziałem zadań. Jednostki biznesowe Banku (Oddziały, Filie, Punkty Obsługi Klienta) na bieżąco wykonują czynności związane z zarządzaniem ryzykiem na poziomie operacyjnym zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz z uwzględnieniem strategii zarządzania ryzykiem;
- Druga linia obrony, którą stanowi zarządzanie ryzykiem w specjalnie powołanych do tego komórkach organizacyjnych Centrali (niezależnie od zarządzania ryzykiem na poziomie operacyjnym), w tym Zespół ds. Kontroli Instytucjonalnej i Compliance;
- Trzecia linia obrony - działalność audytu wewnętrznego realizowana przez jednostkę zarządzającą Systemu Ochrony Zrzeszenia.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Ostrowi Mazowieckiej” stanowiącą integralną część Strategii Rozwoju Banku na lata 2022-2024, przyjętą przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą. Zarządzanie ryzykiem odbywa się na podstawie pisemnych zasad i procedur,

w których są określone metody identyfikacji, pomiaru, monitorowania, limitowania oraz raportowania ryzyka. Bank przeprowadza cykliczne przeglądy realizacji przyjętych regulacji. W Banku funkcjonuje System Informacji Zarządczej zapewniający przepływ informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi, a Zarządem i Radą Nadzorczą.

W celu zapewnienia skutecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem Zarząd:

- opracowuje i wdraża odpowiednie środowisko zarządzania ryzykiem, obejmujące strukturę organizacyjną, narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem, system informacji zarządczej, a także odpowiednie zarządzanie kadrami,
- kształtuje i dba o odpowiednią kulturę organizacyjną zorientowaną na efektywne zarządzanie ryzykiem,
- opracowuje i wdraża formalnie przyjęty proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka.

W związku ze zmianami organizacyjnymi do dnia 16 lipca 2023r. Prezes Zarządu nadzorował zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku. Od dnia 17 lipca 2023r. do czasu uzyskania odpowiedniej zgody KNF przez p.o. Prezesa Zarządu kolegiálně sprawował nadzór nad ryzykami istotnymi w Banku (do dnia 11 marca 2024r.).

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz oceny adekwatności i skuteczności tego systemu. Komitet Audytu monitoruje skuteczność systemów zarządzania ryzykiem wspierając działania Rady Nadzorczej w tym zakresie.

Rada Nadzorcza i Zarząd, jako organy kolegiálne dają rękojmię właściwego zarządzania ryzykiem. Ogólny skład organów Banku odzwierciedla odpowiednio szeroki zakres kompetencji (wyszkolenia, doświadczenia) tak, aby możliwy był odpowiedni nadzór w tym zakresie. Organy Banku biorą czynny udział w zarządzaniu wszystkimi rodzajami istotnego ryzyka, oznacza to regularne omawianie zagadnień na posiedzeniach organów.

Na podstawie corocznego przeglądu na rok 2023 za ryzyka istotne Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej uznał:

- 1) ryzyko kredytowe, w tym ryzyko koncentracji,
- 2) ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym,
- 3) ryzyko walutowe,
- 4) ryzyko operacyjne, w tym ryzyko braku zgodności,
- 5) ryzyko płynności,
- 6) ryzyko kapitałowe,
- 7) ryzyko wyniku finansowego.

Realizacja przyjętej Strategii oraz założonego Planu ekonomiczno-finansowego na rok 2023 przebiegała w sposób planowy przy utrzymaniu poziomu ryzyka na odpowiednim poziomie.

Poziomy wskaźników poszczególnych, istotnych rodzajów ryzyka wraz z wykonaniem na koniec grudnia 2023r. przedstawia poniższa tabela

Ogólny profil ryzyka oraz kluczowe wskaźniki zapewniające obraz zarządzania ryzykiem

Wskaźniki charakteryzujące ogólny poziom ryzyka	Poziom limitu	Stopień wykonania wg stanu na dzień 31.12.2023r.
Ryzyko kredytowe		
- udział kredytów zagrożonych w obligu kredytowym	max. do 11%	5,27
- Suma kredytów dużych w funduszach podstawowych Tier I	max. 200%	61,94
- relacja depozytów do kredytów	min. 120%	152,22
- Wskaźnik pokrycia kredytów rezerwami	min. 60%	82,90
Ryzyko płynności		
- Limit zaangażowania kredytów (należności kapitałowych netto) w aktywach	max. 80%	52,53
- Limit uzależnienia od dużych deponentów (w bazie depozytowej)	max. 20%	6,85
- Poziom depozytów stabilnych (osad)	min. 60%	89,24
- LCR	min. 120%	244
- NSFR	min. 110%	121
Ryzyko stopy procentowej		
- luka skumulowana / wartość bilansowa aktywów	max. 10%	10,52
- Limit na zmianę wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego w relacji do funduszy własnych (+/- 200 p.b.)	max. 14%	11,77
- Limit na zmianę wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego w relacji do wyniku odsetkowego (+/- 100 p.b.)	max. 50%	7,01
- Limit na zmianę wartości ekonomicznej Banku w relacji do funduszy własnych	max. 15%	1,60
Ryzyko operacyjne (w tym ryzyko braku zgodności)		
- Suma strat z tytułu ryzyka operacyjnego do 50% wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne	max. 50%	1,44
Ryzyko walutowe		
- Pozycja walutowa indywidualna do FW	max. 0,5%	0,1448
- Pozycja walutowa całkowita do FW	max. 0,5%	0,1603
Ryzyko wyniku finansowego		
- Wynik finansowy netto (annualizowany) do funduszy własnych	min. 10%	28,45
- Wskaźnik ROE netto	ok. 10%	25,73
- Wskaźnik C/I	max. ok. 60%	28,69
Ryzyko adekwatności kapitałowej		
- Łączny współczynnik kapitałowy	min. 13,5%	21,07
- Wskaźnik dźwigni finansowej	min. 6,0%	9,53

Źródło: Opracowanie własne

Główne rodzaje ryzyka w działalności Banku

1. Ryzyko kredytowe (w tym koncentracji kredytowej)

Z uwagi na posiadaną strukturę aktywów głównym ryzykiem w działalności Banku jest ryzyko kredytowe. Ryzyko kredytowe to ryzyko poniesienia straty finansowej spowodowanej brakiem zdolności klienta do obsługi długu albo niemożnością wypełnienia zobowiązań wynikających z umowy wobec Banku. Ryzyko kredytowe dotyczy wszystkich aktywów bilansowych, do których Bank ma tytuł prawny oraz pozycji pozabilansowych. Obejmuje ono działalność kredytową oraz działalność na rynku hurtowym (lokaty międzybankowe, dłużne papiery wartościowe itp.). Na ryzyko kredytowe składają się również: ryzyko koncentracji, ryzyko rezydualne, ryzyko detalicznych ekspozycji oraz ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem jest utrzymanie stabilnego, zdywersyfikowanego i zrównoważonego pod względem jakości i ilości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się oczekiwaną dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

W celu utrzymania wysokiej jakości portfela kredytowego oraz bezpiecznego zarządzania ryzykiem kredytowym, Bank kieruje się przede wszystkim następującymi zasadami w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym:

- analizuje ryzyko kredytowe pojedynczej ekspozycji kredytowej, portfela kredytowego i wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
- stosuje limity zewnętrzne wynikające z prawa i rekomendacji KNF i limity wewnętrzne wynikające odpowiednio z apetytu na ryzyko w różnych obszarach portfela kredytowego,
- oddziela funkcje związane z bezpośrednią analizą wniosków, oceną ryzyka i podejmowaniem decyzji od funkcji związanych z pozyskiwaniem klientów (sprzedażą produktów bankowych),
- podstawowym kryterium zawierania transakcji kredytowych jest posiadanie zdolności i wiarygodności kredytowej przez klienta,
- podejmowanie decyzji kredytowych w Banku odbywa się zgodnie z trybem i kompetencjami określonymi w przepisach wewnętrznych dotyczących oceny ryzyka kredytowego i podejmowania decyzji kredytowych,
- ograniczanie udzielania kredytów z odstępstwami,
- każda transakcja kredytowa od momentu zawarcia do pełnego rozliczenia jest monitorowana w zakresie wykorzystania kredytu, terminowości spłat, prawnych zabezpieczeń kredytu, powiązań kapitałowo-organizacyjnych dłużnika, a w przypadku klientów instytucjonalnych również pod względem bieżącej sytuacji ekonomiczno – finansowej,
- monitoruje zabezpieczenia, w tym dostarczanie i opłacanie przez klientów polis i cesji praw z polis ubezpieczeniowych.

Bank utrzymuje ryzyko kredytowe na umiarkowanym poziomie. Kredytowanie w Banku zawsze oparte było i jest o wyliczenie zdolności kredytowej klientów w sposób

konserwatywny. Czynniki behawioralny traktowany jest pomocniczo. Wiarygodność klientów weryfikowana jest dodatkowo przy wykorzystaniu wiedzy pochodzącej z zewnętrznych baz danych, tj. Biura Informacji Kredytowej, Biura Informacji Gospodarczej, InfoMonitor oraz Krajowego Rejestru Długów. Dzięki podjętemu we współpracy z Centrum Prawa Bankowego i Informacji (administrator bazy nieruchomości AMRON, spółka afiliowana przy Związku Banków Polskich) projektowi całościowej wyceny nieruchomości przyjętych przez Bank na zabezpieczenie kredytów mieszkaniowych objęto część portfela kredytowego niższą wagą ryzyka.

Głównym źródłem ryzyka kredytowego jest portfel kredytowy, który w analizowanym okresie wyniósł 1 109 120 tys. zł, wzrósł w porównaniu do grudnia 2022r. o 1,05 pp. W portfelu kredytowym na 31.12.2023 roku kredyty w sytuacji niezagrożonej (tj. „normalnej” i „pod obserwacją”) stanowiły 94,73% (spadek w stosunku do końca 2022 roku o 1,06 pp.). Portfel kredytów zagrożonych (kapitał) stanowił 5,27% obliża kredytowego, na koniec 2022r. udział ten wynosił 4,21%.

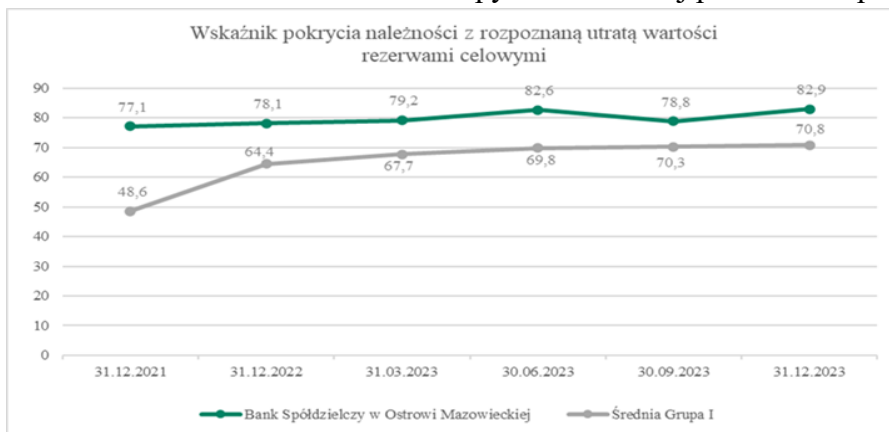
Wyszczególnienie	31.12.2022 (w tys. zł)	% do obliża	31.12.2023 (w tys. zł)	% do obliża	Zmiana r/r
KREDYTY:					
w sytuacji normalnej*	979 065,42	92,83%	995 067,29	89,72%	- 3,11 pp.
pod obserwacją*	31 236,23	2,96%	55 597,92	5,01%	2,05 pp.
poniżej standardu*	15 093,39	1,43%	11 139,45	1,00%	- 0,43 pp.
wątpliwej*	7 464,68	0,71%	19 138,13	1,73%	1,02 pp.
straconej*	21 874,40	2,07%	28 177,68	2,54%	0,47 pp.
ZAGROŻONE*	44 432,47	4,21%	58 455,26	5,27%	1,06 pp.
OBLIGO*	1 054 734,12		1 109 120,47		54 386,35
Utworzona rezerwa na kredyty zagrożone	36 029,31		53 017,80		16 988,49
Zagrożone brutto	46 159,01		63 951,02		17 792,01
Wskaźnik wyrezerwowania kredytów zagrożonych brutto	78,1%		82,9%		4,8 pp.

*należności kapitałowe

Źródło: Opracowanie własne

Bank odznacza się wysokim pokryciem kredytów nieregularnych rezerwami celowymi. Na koniec grudnia 2023 roku wskaźnik pokrycia (w ujęciu bilansowym brutto) wyniósł 82,9%. Z analizy „Zestawienia wskaźników ekonomiczno – finansowych banków spółdzielczych zrzeszonych z Bankiem BPS S.A.” wynika, że w Grupie Rówieśniczej banków zrzeszonych z Bankiem BPS S.A. wskaźnik wynosił 70,8%.

Wskaźnik orezerwowania dla Banku i Grupy Rówieśniczej przedstawia poniższy wykres

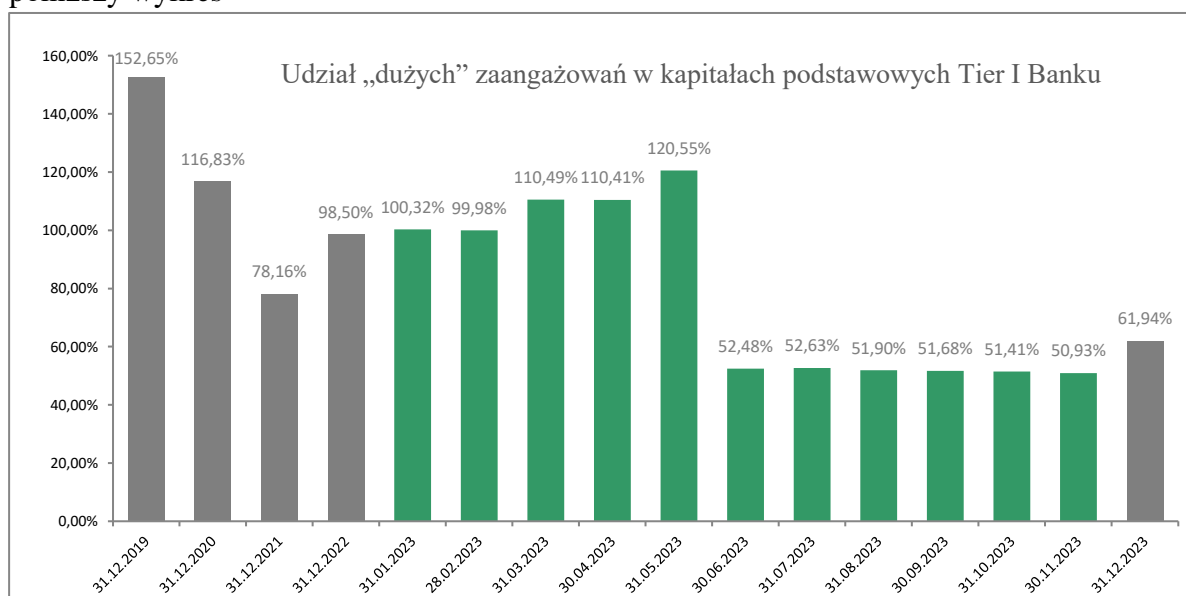
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej oraz Zestawienia Wskaźników Ekonomiczno-Finansowych (w Grupie Rówieśniczej BPS)

Bank w celu ograniczenia ryzyka związanego z nadmierną koncentracją ustala limity wobec:

- pojedynczych klientów lub grup klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,
- poszczególnych sektorów gospodarczych (branży),
- poszczególnych rodzajów zabezpieczeń,
- różnych rodzajów instrumentów finansowych.

Suma „dużych” zaangażowań, tj. powyżej 10% Kapitału podstawowego Tier I, wobec podmiotów lub grup podmiotów powiązanych kapitałowo, na koniec IV kwartału 2023 roku wynosiła 124 549,98 tys. zł. W powyższym portfelu należności bilansowe stanowiły 112 630,47 tys. zł, natomiast 11 919,51 tys. zł to należności pozabilansowe. Udział dużych należności kredytowych stanowił 61,94% kapitału Tier I oraz 11,23% portfela kredytowego (wartość netto bilansowa i pozabilansowa).

Udział „dużych” zaangażowań w kapitałach podstawowych Tier I Banku przedstawia poniższy wykres

Źródło: Opracowanie własne

W celu ograniczenia ryzyka rezydualnego, Bank stosuje różne rodzaje prawych form zabezpieczeń ekspozycji kredytowych zgodnie z obowiązującymi procedurami. Największą grupę na koniec roku 2023 (podobnie jak w ubiegłych latach) stanowiły kredyty zabezpieczone hipoteką na nieruchomościach komercyjnych oraz hipoteką na nieruchomościach mieszkalnych – łącznie 63,22% portfela ogółem.

Zaangażowanie kredytowe w sektory gospodarki stanowiło 61,01% całego portfela. W tym należności w sytuacjach „normalnej” i „pod obserwacją” stanowiły 93,89% portfela. Należności kapitałowe z utratą wartości dla sektorów gospodarczych stanowiły łącznie 6,11%, wskaźnik pokrycia ich rezerwami wyniósł 87,39%.

Bank ogranicza ryzyko kredytowe wynikające z udzielania kredytów z zastosowaniem odstępstw od obowiązujących zasad poprzez:

- niestosowanie odstępstw nieujętych w katalogu,
- stosowaniu limitu na kredyty z odstępstwami,
- ograniczenie do podejmowania decyzji z odstępstwami zostały ograniczone wyłącznie do najwyższego szczebla decyzyjnego.

Zgodnie z zasadami określonymi w RMF oraz z art. 130 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2020r. poz. 1896, z późn. zm.) Bank tworzy rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi oraz na ryzyko ogólne, które zalicza w ciężar kosztów.

Bank w przypadku ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „pod obserwacją” w zakresie ekspozycji sklasyfikowanych ze względu na kryterium branży oraz w grupie ryzyka „zagrożone” – w tym do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone”, Bank stosował następujące poziomy rezerw celowych i odpisów aktualizujących należności związane z tymi ekspozycjami kredytowymi w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących:

- 20% – w przypadku kategorii „pod obserwacją”,
- 40% – w przypadku kategorii „poniżej standardu”,
- 90% – w przypadku kategorii „wątpliwe”,
- 100% – w przypadku kategorii „stracone”.

Wskaźniki jakości aktywów Banku przedstawia poniższa tabela

Obszar	Wskaźnik	Wartość	
		31.12.2022	31.12.2023
Jakość aktywów	Wskaźnik jakości aktywów	0,18	-0,02
	Udział aktywów o wadze ryzyka do 50% (włącznie) w aktywach ogółem	46,85	50,17
	Wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości rezerwami celowymi (RWEF)	78,10	82,93
	Wskaźnik jakości kredytów (RWEF)	4,40	5,70

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy SSOZ BPS oraz Zasad oceny punktowej SSOZ BPS.

Na dzień 31.12.2023 roku wartość kredytów brutto znajdujących się w windykacji kształtowała się na poziomie 33 289,26 tys. zł, co stanowiło 2,27% portfela kredytowego brutto. W wyniku działań windykacyjnych w ciągu ostatnich 12 miesięcy odzyskano kwotę

7 293,33 tys. zł, co daje wskaźnik efektywności odzyskanych wierzytelności trudnych na poziomie 21,91%.

Bank w odpowiedzi na potrzeby klientów, z którymi posiada relacje biznesowe w I kwartale 2023r. rozszerzył swoją ofertę produktową wprowadzając kredyty inwestycyjne i obrotowe walutowe Euro. Kredyty są ściśle limitowane i analizowane pod kątem innych występujących ryzyk.

Polityka kredytowa Banku zmierza do maksymalnej dywersyfikacji portfela, przede wszystkim w ujęciu kwotowym, podmiotowym, branżowym i produktowym. Znajduje to odzwierciedlenie w systemie limitów wewnętrznych ustalanych przez Zarząd i zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą Banku. Bank prowadzi zrównoważoną akcję kredytową. Analiza w przedmiotowym zakresie wykazała, iż w 2023r. incydentalnie został przekroczony limit dotyczący zaangażowania klientów oraz limit jakości portfela detalicznych ekspozycji kredytowych. Bank zabezpiecza zaangażowania kredytowe do wysokości udzielonego kredytu wraz z odsetkami.

Bank konsekwentnie tworzy rezerwy celowe w wyższej wysokości niż minimalne wskazane w Rozporządzeniu co pozwala stworzyć dodatkowy bufor bezpieczeństwa. Osiągnięcie dobrych wyników finansowych Banku, wynikające głównie z wysokich stóp procentowych pozwala na zbudowanie bufora niwelującego negatywne skutki ewentualnej materializacji ryzyka kredytowego oraz ewentualne przyszłe problemy wynikające z ryzyka kredytowego.

2. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest to ryzyko wystąpienia utraty zdolności do terminowego regulowania zobowiązań banku na skutek niekorzystnego ukształtowania się struktury aktywów i pasywów oraz niedopasowania terminowego bieżących strumieni pieniężnych. Zarządzanie ryzykiem płynności obejmuje zarządzanie płynnością bieżącą, średnio i długoterminową oraz plany działania w zakresie utrzymania płynności w sytuacjach awaryjnych. Celem zarządzania ryzykiem jest bilansowanie wpływów i wypływów środków z transakcji bilansowych i pozabilansowych, w celu zapewnienia efektywnych kosztowo źródeł finansowania, generowania nadwyżek finansowych i odpowiedniego ich wykorzystania. Bank kształtuje strukturę aktywów i zobowiązań tak, aby zapewnić osiągnięcie zakładanych wskaźników finansowych, przy zaakceptowanym poziomie ryzyka płynności. Zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się na podstawie pisemnych procedur, w których są określone metody identyfikacji, pomiaru, monitorowania, limitowania oraz raportowania ryzyka.

Monitorowanie płynności w Banku jest realizowane przede wszystkim na podstawie:

- 1) wskaźnika pokrycia wypływów netto (wskaźnik LCR), o którym mowa w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wypływów netto dla instytucji kredytowych (Dz.U. UE L 11/1 z dnia 17.01.2015 r. wraz z późn. zm.), wyliczanego zgodnie z zasadami obowiązującymi w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS.

- 2) wskaźnika stabilnego finansowania netto (NSFR) - od dnia 28 czerwca 2021 r. banki zobowiązane są do przestrzegania wymogów w zakresie stabilnego finansowania netto (NSFR) wprowadzonych art. 413 ust. 1 i art. 428b Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012.

Sytuacja płynnościowa Banku przez cały okres sprawozdawczy była stabilna. Głównym źródłem finansowania działalności była baza depozytowa. Środki depozytowe w całości pokrywały akcję kredytową Banku. Wskaźnik pokrycia akcji kredytowej środkami depozytowymi na koniec grudnia 2023r. osiągnął poziom 152,22% i był wyższy w stosunku do analogicznego okresu 2022 r. o 10,25 punktu procentowego.

Wskaźnik pokrycia kredytów depozytami przedstawia poniższy wykres

Źródło: Opracowanie własne

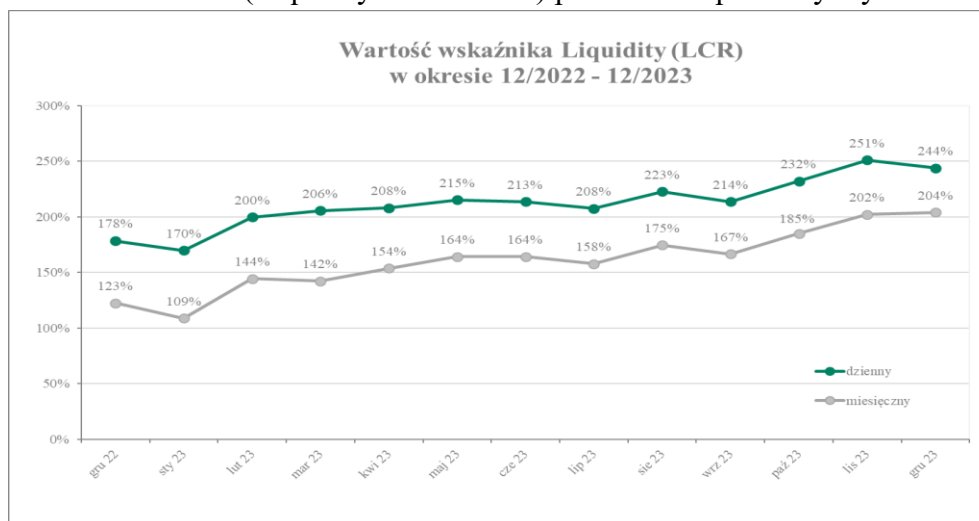
Głównym źródłem finansowania działalności Banku były depozyty sektora niefinansowego, których udział w sumie bilansowej na dzień 31.12.2023r. wynosił 74,63%. W ciągu roku poziom depozytów sektora niefinansowego wzrósł o 201 692,15 tys. zł (15,38%). W strukturze podmiotowej bazy depozytowej przeważały depozyty osób prywatnych. Na rachunkach bieżących zgromadzono 60,93% depozytów ogółem, a na rachunkach terminowych 39,07% całego stanu depozytów. Na koniec grudnia 2023 roku stan środków stabilnych wynosił 1 382 511,97 tys. zł, natomiast współczynnik osadu ogółem 89,24%.

Bank, podobnie jak cały sektor, wykazywał i wykazuje nadal nadpłynność finansową, a wolne środki lokuje w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A., obligacjach skarbowych oraz bonach NBP. Przejściowe obniżenie relacji obserwowane jest niekiedy w trakcie roku i związane jest z jednej strony z akcją inwestycyjną klientów Banku, z drugiej z faktem, iż znaczny przyływ środków depozytowych notowany jest pod koniec roku, między innymi w związku z wpływem dopłat bezpośrednich dla obsługiwanych gospodarstw rolnych.

Wskaźnik LCR jest równy stosunkowi posiadanego przez bank zabezpieczenia przed utratą płynności do wpływów płynności netto przez okres występowania warunków

skrajnych, trwający 30 dni kalendarzowych. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014r. definiuje limit w zakresie LCR na poziomie 100%. Wartość wskaźnika LCR na dzień 31.12.2023r. kształtował się na poziomie 244% (uwzględniając depozyt obowiązkowy), natomiast w kalkulacji bez uwzględnienia depozytu obowiązkowego wartość wskaźnika wynosi 204%.

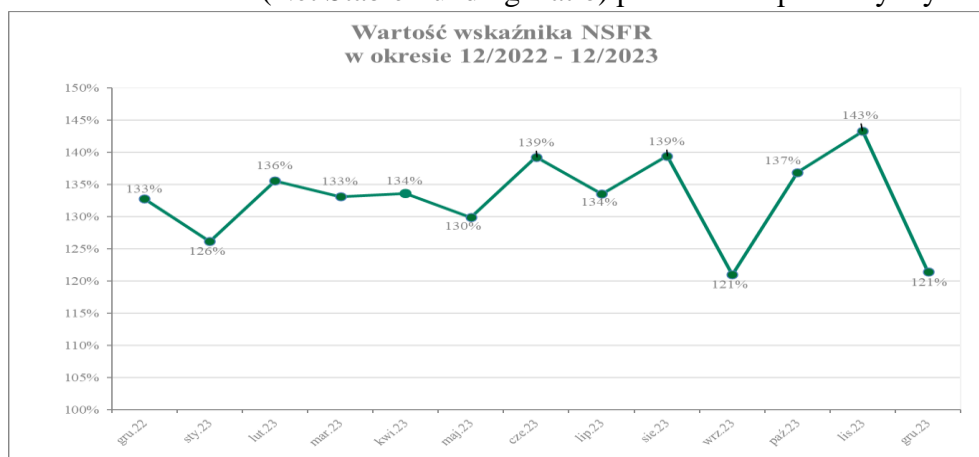
Wartości wskaźnika LCR (Liquidity Cover Ratio) przedstawia poniższy wykres

Źródło: Opracowanie własne

Wskaźnik stabilnego finansowania netto (NSFR dzienny) w Banku na dzień 31 grudnia 2023 roku wyniósł 121%, natomiast średni w miesiącu grudniu wyniósł 134%. Jakkolwiek Bank nie ma problemu ze spełnieniem wymogu płynności długookresowej (NSFR), nie zmienia to faktu, że większość kredytów – także długookresowych kredytów hipotecznych – jest refinansowana za pośrednictwem depozytów gospodarstw domowych. W okresie wysokich stóp procentowych widzimy przyrost depozytów terminowych i nieznaczny spadek depozytów bieżących, co korzystnie wpływa na planowanie płynnościowe Banku.

Wartości wskaźnika NSFR (Net Stable Funding Ratio) przedstawia poniższy wykres

Źródło: Opracowanie własne

W 2023r. ustalone limity zarządzania płynnością kształtowały się powyżej wartości regulacyjnych. Wskaźniki ekonomiczne wpływające na ryzyko płynności charakteryzowały się poprawnym poziomem.

Wskaźniki płynności przedstawia poniższa tabela

Obszar	Wskaźnik	Wartość	
		31.12.2022	31.12.2023
Płynność	Wskaźnik płynności aktywów (%)	26,36	31,83
	LCR	1,69	2,44
	NSFR	1,18	1,21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analiza SSOZ BPS

Sytuacja płynnościowa Banku przez cały okres sprawozdawczy pozostała stabilna. Struktura organizacyjna Banku, zapewnia rozdzielenie funkcji pomiędzy jednostkami przeprowadzającymi transakcje mające wpływ na ryzyko płynności oraz odpowiedzialnymi za monitorowanie i kontrolowanie ryzyka. Bank opracował Plany awaryjne, w których określono szczegółowy wykaz podejmowanych działań w sytuacji awaryjnej wraz z wykazem osób odpowiedzialnych za zarządzanie płynnością. Dodatkowe bezpieczeństwo w zakresie płynność i wypłacalności Banku zapewnia System Ochrony Zrzeszenia BPS, którego Bank jest uczestnikiem. Znaczący wpływ na ryzyko płynności ma kształtowanie odpowiedniej struktury aktywów z adekwatnym buforem płynności oraz działania na rzecz budowania trwałych relacji z klientami, co sprzyja wysokiej stabilności depozytów.

3. Ryzyko rynkowe (w tym ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej oraz ryzyko walutowe)

Ryzyko rynkowe w Banku rozumiane jest jako ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmienność parametrów rynkowych. W ramach ryzyka rynkowego Bank wyróżnia ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej – związane z wrażliwością wyniku odsetkowego na zmiany stóp procentowych oraz ryzyko walutowe.

Podstawowym celem zarządzania **ryzykiem walutowym** jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut, przy dążeniu do pełnego zaspokojenia potrzeb klientów w zakresie obsługi dewizowej.

Strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego. Przyjęte podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju transakcji walutowych oferowanych klientom Banku. Zgodnie z profilem biznesowym Banku oraz strukturą bazy klientów, szczególnie nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą. W styczniu 2023 roku, Bank do oferty dla przedsiębiorstw wprowadził kredyty dewizowe w walucie EUR, odpowiadając na zapotrzebowanie swoich klientów, z którymi jest związany biznesowo. Kredyty są ściśle limitowane i analizowane pod kątem innych ryzyk.

Ryzyko walutowe w Banku na koniec 2023 r. utrzymało się na niskim poziomie z uwagi na ograniczony zakres tej działalności oraz niewielki wpływ na wynik finansowy. Bank nie prowadzi działalności spekulacyjnej, pozycje walutowe zamykane są na bieżąco. Incydentalnie został przekroczony limit dotyczący pozycji walutowej EUR, co było skutkiem księgowania technicznych w walucie EUR.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania **ryzykiem stopy procentowej** jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na wynik finansowy oraz maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych. Bank posiada, tzw. dodatnią lukę stopy procentowej, tj. znaczną przewagę aktywów opartych o zmienne rynkowe WIBOR oraz stopę redyskonta weksli ustaloną przez Radę Polityki Pieniężnej wobec pasywów, których oprocentowanie w zdecydowanej większości oparte jest na decyzjach Zarządu Banku. W sytuacji wzrostu stóp procentowych przychody odsetkowe Banku automatycznie rosną. W sytuacji spadku stóp – odwrotnie. Bank w roku 2023 tworzył kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka stopy procentowej.

Bank wdrożył Wytyczne EBA/GL/2022/14 w zakresie ryzyka IRRBB oraz ryzyka CSRBB. Ryzyko stopy procentowej IRRBB wynika z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Instytucji oraz jej kapitału na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych. Ryzyko spreadu kredytowego CSRBB jest to ryzyko wynikające ze zmiany wyceny rynkowej ryzyka kredytowego, ryzyka premii za płynność oraz potencjalnie innych komponentów instrumentów obarczanych ryzykiem kredytowym.

Wprowadzając ryzyko IRRBB oraz CSRBB, Bank:

- określił swoje ekspozycje na IRRBB, CSRBB,
- zapewnił odpowiednie pomiary, monitorowanie i kontrolowanie IRRBB, CSRBB,
- zarządza ryzykiem wynikającym z ekspozycji na IRRBB, CSRBB,
- uwzględnia obecne i przyszłe ekspozycje na IRRBB oraz CSRBB zarówno w kwocie jak i jakości potrzebnego kapitału.

W ramach ryzyka IRRBB Bank przeprowadza i raportuje nadzorczo testy warunków skrajnych dotyczące wpływu:

- nagłego równoległego przesunięcia krzywej dochodowości na wartość ekonomiczną kapitału,
- scenariuszy szokowych zmian stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału w ramach standardowego testu wartości odstających – SOT EVE,
- nagłego równoległego przesunięcia krzywej dochodowości na wynik odsetkowy w perspektywie 12-u miesięcy – SOT NII.

Struktura aktywów i pasywów oprocentowanych generujących ryzyko stopy procentowej przedstawia poniższa tabela

AKTYWA	31 gru 22			31 gru 23			Porównanie okresów	
	Stan	Struktura	Oproc.	Stan	Struktura	Oproc.	Dyn. stanu	Zmiana opr.
Stopy NBP	212 993	14,2%	6,88%	434 737	23,4%	5,76%	204,1%	-1,12 pp.
Stawka WIRON	0	0,0%	0,00%	0	0,0%	0,00%	0,0%	0,00 pp.
Stawka WIBID/WIBOR	1 245 145	83,1%	8,80%	1 332 663	71,7%	7,76%	107,0%	-1,04 pp.
Stopa Banku	39 889	2,7%	6,91%	90 391	4,9%	5,04%	226,6%	-1,87 pp.
RAZEM AKTYWA	1 498 028		8,48%	1 857 790		7,16%	124,0%	-1,32 pp.
PASYWA								
Stopy NBP	0	0,0%	0,00%	0	0,0%	0,00%	0,0%	0,00 pp.
Stawka WIRON	0	0,0%	0,00%	0	0,0%	0,00%	0,0%	0,00 pp.
Stawka WIBID/WIBOR	63 688	4,4%	4,79%	41 270	2,5%	2,72%	64,8%	-2,07 pp.
Stopa Banku	1 393 973	95,6%	1,94%	1 603 463	97,5%	2,10%	115,0%	0,17 pp.
RAZEM PASYWA	1 457 661		2,06%	1 644 733		2,12%	112,8%	0,06 pp.
Rozpiętość oprocentowania			6,42%			5,04%		-1,37 pp.
Marża odsetkowa			6,47%			5,28%		-1,19 pp.
Wynik z odsetek miesięczny			8 079,0			8 182,0		103,0

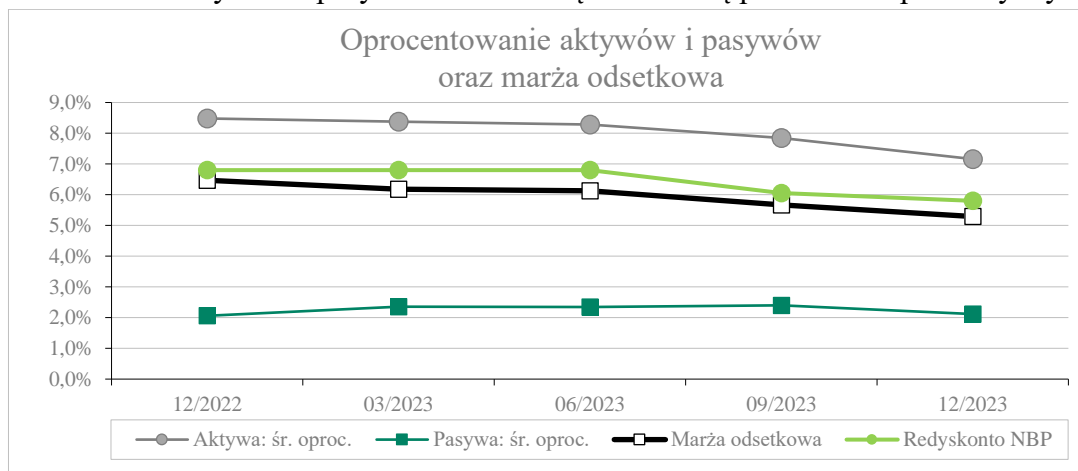
Źródło: Opracowanie własne

Na koniec 2023r. aktywa oprocentowane wynosiły 1 857 790 tys. zł i wzrosły w stosunku do stanu na datę 31 grudzień 2022r. o 24,0%. Pasywa oprocentowane stanowiły 1 644 733 tys. zł i wzrosły o 12,8 %. Nadwyżka aktywów nad pasywami oprocentowanymi wynosiła 213 058 tys. zł (na datę 31 grudnia 2022 r. wynosiła 40 367 tys. zł), co daje wskaźnik relacji aktywów do pasywów na poziomie 112,95%.

W aktywach oprocentowanych aktywa o stopach zmiennych stanowiły 72,6%, w pasywach środki o stopach zmiennych stanowiły 99,8%.

Rozpiętość oprocentowania między aktywami i pasywami na przestrzeni analizowanego okresu spadła o 1,37 pp., co było konsekwencją spadku średniego oprocentowania aktywów o 1,32 pp. oraz wzrostu średniego oprocentowania pasywów o 0,06 pp. Marża odsetkowa, wyliczona na podstawie aktywów i pasywów oprocentowanych na datę analizy spadła o 1,19 pp.

Oprocentowanie aktywów i pasywów oraz marżę odsetkową przedstawia poniższy wykres

Źródło: Opracowanie własne

W 2023r. incydentalnie przekroczono limit dotyczący skumulowanej luki co wynika ze specyfiki struktury bilansu aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych.

Poziom ryzyka rynkowego został oceniony jako umiarkowany. Niekorzystny wpływ na poziom ryzyka stopy procentowej wywierały szacunki w zakresie skutków finansowych spadku stóp procentowych. Wynik finansowy Banku, przy uwzględnieniu ryzyka przeszacowania i bazowego, był wysoko wrażliwy na spadek stóp procentowych.

Działania z zakresu stóp procentowych pozwoliły na osiągnięcie w 2023 roku dynamiki wyniku odsetkowego (r/r) na poziomie 128%. Wykonanie planu w zakresie wyniku odsetkowego w 2023 roku wyniosło 148,5%.

4. Ryzyko operacyjne (w tym ryzyko braku zgodności)

Ryzyko operacyjne rozumiane jako ryzyko poniesienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych lub ze zdarzeń zewnętrznych.

W Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmujący: identyfikację i ocenę ryzyka, pomiar i monitorowanie, raportowanie ryzyka oraz jego kontrolę. System ma na celu podniesienie poziomu ochrony kluczowych procesów oraz zasobów. Bank w sposób ciągły doskonali system zarządzania ryzykiem operacyjnym, zarówno w sferze uregulowań, rozwiązań technologicznych (zapasowe centrum informatyczne, zapasowe łącza, zasilanie zapasowe) jak i podnoszenia świadomości pracowników i klientów. W Banku nie występuje ryzyko związane z outsourcingiem sprzedaży produktów bankowych. Fluktuacja kadr jest marginalna. Bank bazuje na procedurach zrzeszeniowych, adaptowanych do skali i złożoności prowadzonej działalności.

W 2023 r. wystąpiło 252 incydenty (zdarzenia) ryzyka operacyjnego (w roku 2022 odnotowano 223 incydenty). Najwięcej incydentów operacyjnych było zaklasyfikowanych - podobnie jak w latach ubiegłych - do rodzaju „Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami”.

Zdarzenia operacyjne wygenerowały roczną stratę rzeczywistą (netto) z tytułu ryzyka operacyjnego na sumę 103 317,57 zł, stanowiąc 1,51% założonego limitu, który został wyznaczony jako 50% wymogu kapitałowego na to ryzyko. Dla porównania: w roku 2022 zdarzenia operacyjne wygenerowały stratę rzeczywistą (netto) z tytułu ryzyka operacyjnego na sumę 226 263,34 zł, stanowiąc 4,49% założonego limitu.

Wynik samooceny za rok 2023 (równy 1,78) wskazuje na niski poziom ryzyka operacyjnego. Na poziom ryzyka operacyjnego istotny wpływ ma skala prowadzonej działalności i stosunkowo rozbudowana struktura organizacyjna. Bank priorytetowo traktuje zabezpieczenie transakcji, w tym celu (ponad systemowe zabezpieczenia) analizuje również wszystkie transakcje od ustalonych progów kwotowych na różnych poziomach dla osób prywatnych i podmiotów. Szczegółowa kontrola i dodatkowa akceptacja dysponenta przeprowadzana jest w momencie akceptacji dokumentów w rozliczeniach elektronicznych.

Bank dużą uwagę skupia na bezpieczeństwie teleinformatycznym. Bank wdrożył systemy bezpieczeństwa, które na bieżąco monitorują infrastrukturę informatyczną. Wszelkie

anomalie zarejestrowane w systemach bezpieczeństwa posiadanych przez Bank są odnotowywane i analizowane w odpowiednich raportach.

Ryzyko braku zgodności rozumiane jest jako ryzyko poniesienia sankcji prawnych, powstania strat finansowych bądź utraty reputacji lub wiarygodności wskutek niezastosowania się pracowników Banku do przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych standardów etycznych. Ryzyko braku zgodności analizowane jest w ramach ryzyka operacyjnego.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest zapewnienie przestrzegania przez Bank prawa, przyjętych standardów etycznych oraz funkcjonowania banku jako instytucji godnej zaufania, uczciwej i rzetelnej, poprzez eliminowanie ryzyka braku zgodności, przeciwdziałanie możliwości wystąpienia utraty reputacji lub wiarygodności Banku oraz przeciwdziałanie ryzyku wystąpienia strat finansowych lub sankcji prawnych mogących być rezultatem naruszenia przepisów i norm postępowania.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w Banku obejmuje w szczególności następujące zagadnienia:

- zapobieganie angażowania w działalność niezgodną z prawem,
- zapewnienie ochrony informacji,
- propagowanie standardów etycznych i monitorowanie ich funkcjonowania,
- zarządzanie konfliktami interesów,
- zapobieganie sytuacjom, w których postępowanie pracowników Banku w sprawach służbowych sprawiałoby wrażenie interesowności,
- profesjonalne, rzetelne i przejrzyste formułowanie oferty produktowej oraz przekazów reklamowych i marketingowych,
- niezwłoczne, uczciwe i profesjonalne rozpatrywanie wniosków i reklamacji klientów.

W wyniku przeprowadzonej za rok 2023 analizy zdarzeń związanych z ryzykiem braku zgodności, czynników zewnętrznych i wewnętrznych wpływających na jego poziom oraz kosztów Banku z tytułu nieprzestrzegania wewnętrznych i zewnętrznych przepisów jak również wprowadzonych standardów można stwierdzić, że straty związane z ryzykiem braku zgodności nie miały znaczącego wpływu na działalność Banku.

5. Ryzyko biznesowe (w tym ryzyko wyniku finansowego)

Celem strategicznym w zakresie ryzyka biznesowego jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowania otoczenia, planowania i zarządzania wynikiem finansowym. W procesie istotny jest również pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie odpowiednich działań ograniczających ryzyko.

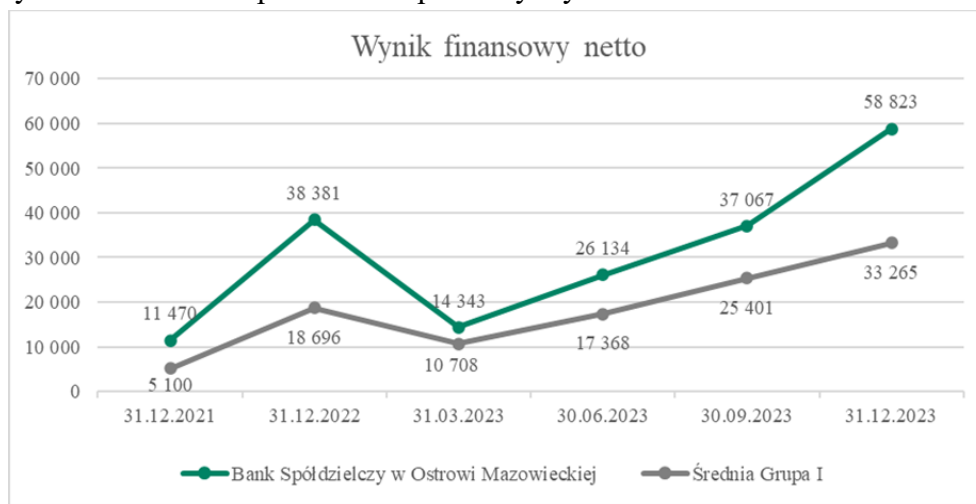
Zarząd Banku systematycznie analizuje sytuację ekonomiczno-finansową. Bieżącemu monitoringowi podlegają w szczególności zmiany wyniku finansowego, pozycji kapitałowej i płynnościowej, jakości portfela kredytowego, stosowanie gwarancji BGK oraz wskaźników efektywności.

Wielkość podstawowych wskaźników rentowności aktywów w stosunku do danych dla Grupy Rówieśniczej banków zrzeszonych z Bankiem BPS S.A. kształtowała się na

poziomie korzystnym dla Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej. Bank zajmuje wysoką, stabilną pozycję o czym świadczą wysokie w stosunku do średnich odczytów dla grupy współczynniki efektywności, rentowności i wypłacalności, a przede wszystkim utrzymujący się na wysokim poziomie wynik finansowy.

Wynik finansowy netto dla Banku, wg stanu na 31.12.2023 r., wyniósł 58 823 tys. zł, przy średnim poziomie 33 265 tys. zł. w Grupie Rówieśniczej Banków Spółdzielczych zrzeszonych w Banku BPS S.A.

Wynik finansowy netto w porównaniu do Grupy Rówieśniczej Banków Spółdzielczych zrzeszonych w Banku BPS przedstawia poniższy wykres

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej oraz Zestawienia Wskaźników Ekonomiczno-Finansowych (w Grupie Rówieśniczej BPS)

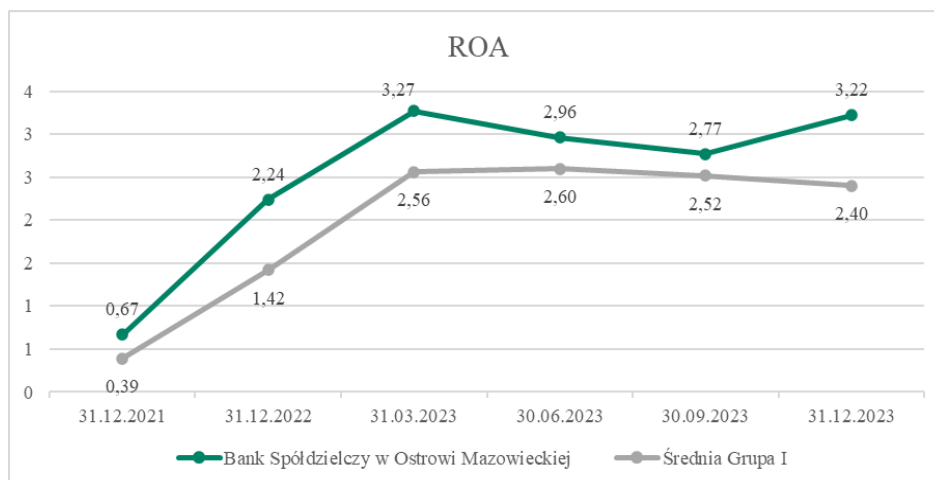
Dynamikę wyniku finansowego Banku na tle sektora bankowego przedstawia poniższe zestawienie

Dynamika wyniku finansowego netto			
Wyszczególnienie	31.12.2022 (w mln zł)	31.12.2023 (w mln zł)	Dynamika 12.2023/12.2022
Sektor bankowy	10 748	27 875	259%
Sektor banków komercyjnych	10 111	25 654	254%
Sektor banków spółdzielczych	3 163	4 735	150%
BPS (Zrzeszone Banki Spółdzielcze)	1 724	2 659	154%
SGB (Zrzeszone Banki Spółdzielcze)	1 166	1 803	155%
Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej	38	59	155%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku BPS S.A.

Wskaźnik ROA netto (zwrot z aktywów netto) dla Banku wg stanu na 31.12.2023r. ukształtował się na poziomie: 3,22%, przy średnim poziomie Grupy Rówieśniczej Banków Spółdzielczych zrzeszonych w Banku BPS 2,40%.

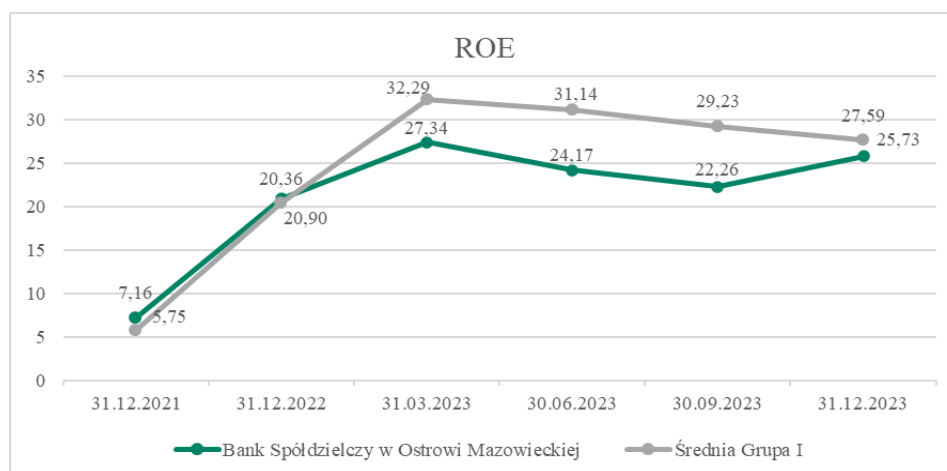
Wskaźnik ROA netto w porównaniu do Grupy Rówieśniczej Banków Spółdzielczych zrzeszonych w Banku BPS przedstawia poniższy wykres

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej oraz Zestawienia Wskaźników Ekonomiczno-Finansowych (w Grupie Rówieśniczej BPS)

Wskaźnik ROE (zwrot z kapitałów netto) dla Banku wg stanu na 31.12.2023r. ukształtował się na poziomie: 25,73%, przy średnim poziomie grupy rówieśniczej 27,59% i był zdecydowanie wyższy od poziomu inflacji wynoszącej na koniec roku 6,2%.

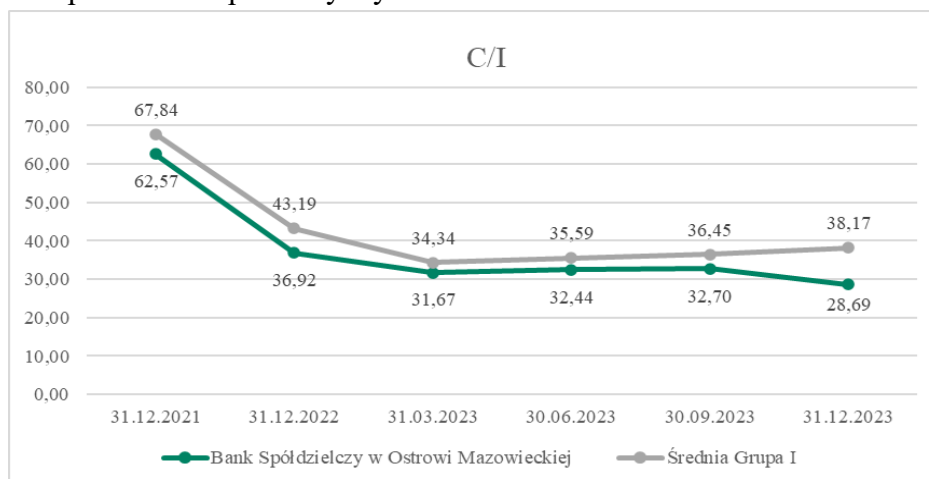
Wskaźnik ROE netto w porównaniu do Grupy Rówieśniczej Banków Spółdzielczych zrzeszonych w Banku BPS przedstawia poniższy wykres

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej oraz Zestawienia Wskaźników Ekonomiczno-Finansowych (w Grupie Rówieśniczej BPS)

Wskaźnik C/I (koszty/dochody) nadal kształtował się na korzystniejszym poziomie w porównaniu z Grupą Rówieśniczą Banku BPS: Bank 28,69%, grupa 38,17%.

Wskaźnik C/I w porównaniu do Grupy Rówieśniczej Banków Spółdzielczych zrzeszonych w Banku BPS przedstawia poniższy wykres

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej oraz Zestawienia Wskaźników Ekonomiczno-Finansowych (w Grupie Rówieśniczej BPS)

Wskaźniki jakości efektywności Banku wg stanu na dzień 31.12.2022r. i 31.12.2023r. przedstawia poniższa tabela

Obszar	Wskaźnik	Wartość	
		31.12.2022	31.12.2023
Efektywność	ROA netto (%)	2,24	3,22
	C/I (%)	36,92	28,69
	(Wynik finansowy brutto + wynik z tytułu rezerw celowych i aktualizacji wartości)/suma bilans. (%)	3,51	4,53

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy SSOZ BPS oraz Zasad oceny punktowej SSOZ BPS.

Bank utrzymuje adekwatną do rozmiarów prowadzonej działalności bazę kapitałową. Na dzień 31.12.2023r. sytuacja finansowo-ekonomiczna Banku pozostawała stabilna. Plany wyznaczone we wszystkich obszarach zostały wykonane, a osiągnięty wynik stawia Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej na II miejscu wśród banków zrzeszonych w Grupie BPS. Ryzyko biznesowe mitygowane jest poprzez analizę otoczenia rynkowego oraz szybkie i adekwatne reagowanie na zachodzące zmiany. Bank posiada zdolność do generowania wyników ekonomicznych pozwalających zabezpieczyć adekwatność kapitałową.

6. Adekwatność kapitałowa

Zarządzanie adekwatnością kapitałową Banku ma na celu utrzymywanie posiadanych przez Bank kapitałów własnych na poziomie nie niższym niż wymagany przez zewnętrzne i wewnętrzne regulacje. Regulacje te uzależniają wymagany poziom kapitałów od skali działalności i ryzyka podejmowanego przez Bank.

Mając na uwadze powyższy cel Bank regularnie:

- identyfikuje ryzyka istotne z punktu widzenia swojej działalności,
- zarządza istotnymi rodzajami ryzyka,
- wyznacza kapitał wewnętrzny,

- kalkuluje i raportuje miary adekwatności kapitałowej,
- alokuje kapitał wewnętrzny na obszary biznesowe,
- przeprowadza testy warunków skrajnych,
- porównuje potrzeby kapitałowe z posiadanym poziomem kapitałów własnych,
- integruje proces oceny adekwatności kapitałowej z procesem opracowywania strategii Banku, planów finansowych i sprzedażowych.

Poziom kapitałów był adekwatny do skali prowadzonej działalności i ponoszonego ryzyka. Struktura funduszy własnych (prezentowana poniżej) była korzystna – kapitał podstawowy Tier I (najwyższej jakości) w analizowanym okresie stanowił 97,25% funduszy własnych.

Fundusze własne Banku Spółdzielczego (w zł.) przedstawia poniższa tabela

Fundusze własne	31.12.2022	31.12.2023	Zmiana (r/r)	Dynamika (r/r)
		168 310 318,93	206 762 301,58	38 451 982,65
Kapitał Tier I	162 879 578,20	201 076 599,90	38 197 021,70	123,45%
Kapitał podstawowy Tier I (Cet I)	162 879 578,20	201 076 599,90	38 197 021,70	123,45%
Fundusz zasobowy	148 347 495,66	185 355 246,38	37 007 750,72	124,95%
Fundusz ogólnego ryzyka	8 150 000,00	8 630 000,00	480 000,00	105,89%
Fundusz udziałowy	6 945 640,00	7 409 740,00	464 100,00	106,68%
Fundusz z aktualizacji majątku trwałego (wyc.śr.trw.)	169 888,34	169 888,34	0,00	100,00%
Fundusz z aktualizacji majątku trwałego (wyc.jedn.)	306 105,95	459 163,50	153 057,55	150,00%
Pozycje pomniejszające:	1 039 551,75	947 438,32	-92 113,43	91,14%
Wartości niematerialne i prawne	1 032 165,83	944 750,75	-87 415,08	91,53%
Instrumenty w kapit. podst. Tier I podm.sekt.fin.	0	0	0,00	
Korekty z tyt. wyceny certyfikatów finansowych	0	0	0,00	
Pomniejszenie z tyt. ostrożnej wyceny AVA	7 385,92	2 687,57	-4 698,35	36,39%
Pomniejsz, z tyt. ekspozycji nieobsługiwanych	0	0	0,00	
Kapitał Tier II	5 430 740,73	5 685 701,68	254 960,95	104,69%
Instrumenty kapitałowe (zobowiązania podp.)	0	0	0,00	
Rezerwa na ryzyko ogólne - lata ubiegłe	5 430 740,73	5 685 701,68	254 960,95	104,69%

Źródło: Opracowanie własne

Współczynniki kapitałowe ukształtowały się na poziomie znacznie przekraczającym wymagane minimum regulacyjne (zgodnie z zaleceniami KNF: minimalny łączny współczynnik kapitałowy wynosi 10,50%, zaś minimalny współczynnik kapitałowy Tier I to 8,50%).

Łączny współczynnik kapitałowy Banku ukształtował się na poziomie 21,07% w 12/2023 (wyższy o 1,44 pp. od średniego wskaźnika dla Grupy Rówieśniczej banków zrzeszonych w Banku BPS). Współczynnik kapitału Tier I Banku wyniósł 20,49%.

Wskaźniki adekwatności kapitałowej Banku przedstawia poniższa tabela

Obszar	Wskaźnik	Wartość	
		31.12.2022	31.12.2023
Adekwatność kapitałowa	Łączny współczynnik kapitałowy (%)	19,40%	21,07%
	Współczynnik kapitału Tier I (%)	18,52%	20,49%

	Wskaźnik dźwigni finansowej (%)	8,93%	9,53%
	Współczynnik kapitałowy ryzyka kredytowego (%)	18,82%	20,51%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy SSOZ BPS oraz Zasad o cenie punktowej SSOZ.

Obok ograniczania ryzyka kredytowego, powyższe sprawy mają fundamentalne znaczenie, ponieważ, pozwalają na mocniejsze wykorzystanie dźwigni finansowej i zaangażowanie większej części aktywów w instrumenty przynoszące wyższy przychód.

Bank charakteryzował się niskim i stabilnym poziomem ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej. Wskaźnik dźwigni finansowej na koniec grudnia 2023 r. wyniósł 9,53% (niższy w stosunku do poprzedniego kwartału o 0,86 pp.) i ukształtował się powyżej ustalonego w ramach zmian do pakietu CRDIV/CRR obligatoryjnego minimalnego wymogu dotyczącego wskaźnika dźwigni (3%). Wysokość wskaźnika wskazuje na wysoką stabilność finansową Banku.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe (aktywa i zobowiązania pozabilansowe ważne ryzykiem) wyniosła 802 556 tys. zł, z czego w ramach szacowania kapitału wewnętrznego nastąpiło przeliczenie ekspozycji na ryzyko kredytowe na poziom minimalnego wymogu kapitałowego i tym samym kapitału wewnętrznego poprzez zastosowanie mnożnika 8%. Po przeliczeniu minimalny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego wyniósł 64 204 tys. zł, natomiast wymóg w zakresie ryzyka operacyjnego wyniósł 14 307 tys. zł.

Łączny minimalny wymóg kapitałowy wyniósł 78 511 tys. zł. Zgodnie z przyjętą metodologią oceny poziomu ryzyka oraz alokowania kapitału na poszczególne ryzyka, powstał wymóg wewnętrzny ponad minimalny wymóg kapitałowy na ryzyko stopy procentowej w wysokości 14 387 tys. zł. oraz ryzyko operacyjne 7 122 tys. zł.

Ekspozycje na ryzyko Banku Spółdzielczego (w zł) przedstawia poniższa tabela

Wyszczególnienie	2022		2023		zmiana 31.12.2022- 31.12.2023	dynamika % 31.12.2022- 31.12.2023
	Filar I	Filar II	Filar I	Filar II		
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	70 359 577,56	130 464,50	78 511 333,99	21 509 015,84	29 530 307,77	141,89%
Ekspozycje kredytowe ważne ryzykiem	60 288 313,33		64 204 476,11		3 916 162,78	106,50%
Kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka operacyjnego	10 071 264,23		14 306 857,88	7 121 969,30	11 357 562,95	212,77%
Kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka płynności		130 464,50				
Kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka stopy procentowej				14 387 046,54		

Źródło: Opracowanie własne

Strategia i plany Banku zakładają kontynuację intensywnych działań w kierunku osłony współczynnika wypłacalności Banku. W związku z tym Bank pracuje nad zwiększeniem wielkości portfela zabezpieczonego hipotekami mieszkaniowymi mającego status efektywnie zabezpieczonego.

Wyznaczone na 2023 rok limity dotyczące polityki kapitałowej nie zostały przekroczone. W celu zapewnienia wysokich standardów zarządzania kapitałowego, zgodnych z najlepszą praktyką bankową, Bank dokonuje corocznego przeglądu obowiązujących zasad i procedur.

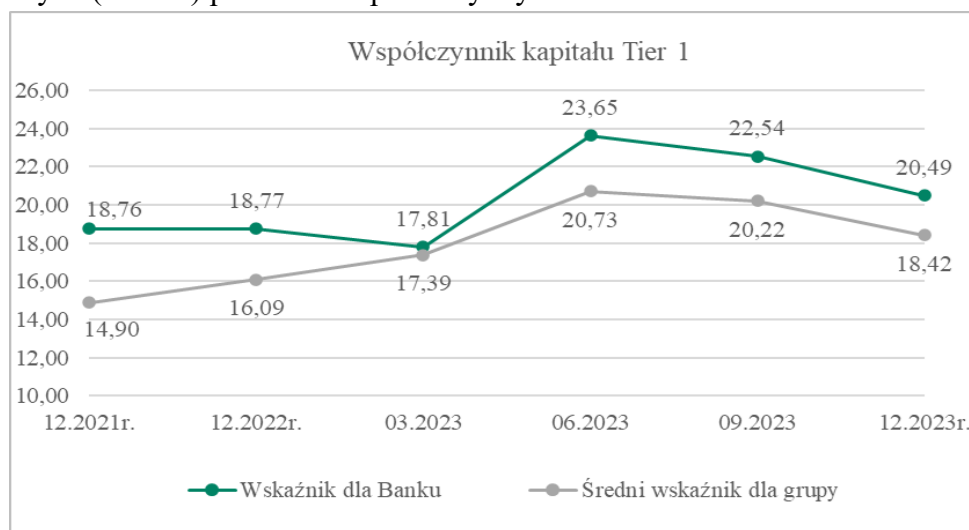
Wyniki Banku cyklicznie porównywane są z odczytami dla grupy rówieśniczej Banków na podstawie Raportu Wskaźników Ekonomiczno-Finansowych (RWEF), który jest narzędziem analitycznym zarówno dla nadzoru bankowego jak i instytucji nadzorowanych. Raport odzwierciedla dane ułatwiające analizy jakości aktywów, rentowności, płynności i kapitału. Poniżej prezentujemy dane Banku na tle Grupy Rówieśniczej (Raport Wskaźników Ekonomiczno-Finansowych - RWEF) w zakresie kapitałów.

Łączny współczynnik kapitałowy Banku w porównaniu do Grupy Rówieśniczej Banków Spółdzielczych (RWEF) przedstawia poniższy wykres

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej oraz Raportu Wskaźników Ekonomiczno-Finansowych (RWEF)

Współczynnik kapitału Tier I Banku w porównaniu do Grupy Rówieśniczej Banków Spółdzielczych (RWEF) przedstawia poniższy wykres

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej oraz Raportu Wskaźników Ekonomiczno-Finansowych (RWEF)

Dynamikę funduszy własnych Banku na tle sektora bankowego przedstawia poniższa tabela

Wyszczególnienie	31.12.2022 (w mln zł)	31.12.2023 (w mln zł)	Dynamika 12.2023/12.2022
Sektor bankowy	228 765	241 196	105%
Sektor banków komercyjnych	214 985	224 442	104%
Sektor banków spółdzielczych	13 780	16 754	122%
BPS (Zrzeszone Banki Spółdzielcze)	7 560	9 284	123%
SGB (Zrzeszone Banki Spółdzielcze)	5 272	6 409	122%
Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej	168	207	123%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku BPS S.A.

VII. LUSTRACJA

W roku 2023 Krajowy Związek Rewizyjny Spółdzielczości we Wrocławiu przeprowadził lustrację Banku za lata 2020 – 2022. Przedmiotem lustracji było zbadanie legalności, gospodarności i rzetelności działania Banku. Podczas lustracji nie stwierdzono nieprawidłowości. Wystąpienie polustracyjne z dnia 01 grudnia 2023 roku zawierało jedynie syntezę ustaleń lustracji. Nie wydano wniosków polustracyjnych.

VIII. ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO

Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 22 lipca 2014 roku, stanowiące zbiór zasad określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne instytucji nadzorowanej, w tym relacje z udziałowcami i klientami, ich organizację, funkcjonowanie nadzoru wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji, a także zasad współdziałania organów statutowych, obowiązują w Banku od 1 stycznia 2015 roku, stosownie do Uchwały Rady Nadzorczej Nr 29/2014 z dnia 22.12.2014r.

W 2023 r. nie nastąpiły istotne zmiany dotyczące stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego. 23 lutego 2024r. Rada Nadzorcza dokonała pozytywnej oceny stosowania w Banku Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych.

Bank w roku 2023 przestrzegał przepisów dotyczących Zasad Ładu Korporacyjnego. Bank działa z poszanowaniem interesów wszystkich Udziałowców, zgodnie z przyjętą polityką informacyjną gwarantującą Udziałowcom właściwy dostęp do informacji. Polityka Banku, stosowana względem Klientów, odbywa się z poszanowaniem obowiązujących przepisów prawa oraz regulacji wewnętrznych z dbałością o właściwy, pełny i rzetelny przekaz marketingowy i reklamowy.

Bank posiada strukturę organizacyjną, która służy realizacji celów strategicznych przyjętych przez Bank, a także odzwierciedla zakres zadań i odpowiedzialności komórek i jednostek organizacyjnych, przy spełnieniu warunku nie nakładania się zadań i odpowiedzialności. Schemat organizacyjny został opublikowany na stronie internetowej Banku.

Bank będąc instytucją zaufania publicznego prowadzi działalność z zachowaniem najwyższej staranności, przykładając szczególną uwagę do profesjonalizmu i etyki osób wchodzących w skład organów statutowych Banku. W skład organów powoływane są osoby

posiadające niezbędne kompetencje i doświadczenie, które podlegają regularnej ocenie, odpowiednio: Rady Nadzorczej w przypadku Zarządu Banku oraz Zebrania Przedstawicieli w przypadku Rady Nadzorczej. Bank posiada regulacje dotyczące zarządzania konfliktami interesów, natomiast polityka kadrowa i polityka wynagrodzeń prowadzona jest w sposób transparentny i kompetentny, co znajduje się, m.in.: w Regulaminie Pracy, Regulaminie Wynagradzania, Polityce zmiennych składników wynagrodzeń.

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej dostosowany do charakteru i profilu ryzyka skali działalności, w sposób trwały i spójny wkomponowany w funkcjonowanie Banku jako całości oraz stanowiący podstawę bezpiecznego i stabilnego prowadzenia działalności.

Cele podstawowe (ogólne) systemu kontroli wewnętrznej określone w przepisach zewnętrznych implementowane w Banku są następujące:

- 1.1. skuteczność i efektywność działania Banku,
- 1.2. wiarygodność sprawozdawczości finansowej,
- 1.3. przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- 1.4. zgodność działania Banku z przepisami prawa regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech niezależnych poziomach.

1. Na pierwszy poziom składa się stosowanie przez pracowników mechanizmów kontroli ryzyka, a także mechanizmów kontrolnych, dokonywane w ramach obowiązków służbowych pracowników poziome monitorowanie (w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację lub testowanie.
2. Na drugi poziom składa się, co najmniej;
 - zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych w Centrali Banku, w tym Zespołu ds. Kontroli Instytucjonalnej i Compliance;Pracownicy komórek Banku na drugim poziomie w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez monitorowanie pionowe (weryfikacja lub testowanie pierwszego poziomu przez poziom drugi).
3. Na trzeci poziom składa się działalność audytu wewnętrznego realizowana przez jednostkę zarządzającą Systemu Ochrony Zrzeszenia.

Na funkcję kontroli składają się: mechanizmy kontrolne, niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Adekwatny system kontroli wewnętrznej, zapewnia prawidłowość procedur administracyjnych i księgowych, sprawozdawczości finansowej oraz właściwe raportowanie wewnętrzne i zewnętrzne.

Komórka ds. zgodności ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrole i monitorowanie ryzyka braku zgodności w działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie.

Usytuowanie organizacyjne gwarantowało niezależność tej komórce poprzez:

- 1) bezpośrednią podległość Prezesowi Zarządu Banku,

- 2) możliwość bezpośredniego i jednoczesnego komunikowania się z Zarządem i Radą Nadzorczą Banku,
- 3) możliwość jednoczesnego niezależnego raportowania do Zarządu i Rady Nadzorczej Banku,
- 4) szczególny tryb powoływania i odwoływania,
- 5) uczestnictwo w posiedzeniach Rady Nadzorczej Banku, w przypadku gdy przedmiotem posiedzenia były zagadnienia, które bezpośrednio dotyczą sytemu kontroli wewnętrznej lub zapewnienia zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Struktura organizacyjna komórki ds. zgodności jest dostosowana do zakresu prowadzonej działalności oraz poziomu ryzyka na jaki Bank jest narażony. Czynności kontrolne są realizowane na wszystkich etapach sporządzania, obiegu i rejestracji dokumentów bankowych, które mają na celu bieżącą analizę i adekwatne reagowanie na nieprawidłowości i uchybienia oraz bieżące korygowanie nieprawidłowości.

Monitorowanie poziome i pionowe odbywało się zgodnie z zatwierdzoną przez Zarząd i Radę Nadzorczą Matrycą funkcji kontroli.

IX. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

W 2023r. Bank prowadził konsekwentną budowę oferty produktowej opartej na nowoczesnych i atrakcyjnych cenowo produktach i usługach, dedykowanych do wybranych segmentów klientów. O wysokiej jakości i konkurencyjności proponowanych rozwiązań świadczą otrzymane w ubiegłym roku nagrody i wyróżnienia. Należą do nich m.in.:

- Wyróżnienie od TU Generali za najwyższą sprzedaż ubezpieczeń Życie Komfort i Home, w Makroregionie Północ za 2022 rok
- Nagroda w konkursie „Spółdzielcza Technologia Roku 2022”, w kategorii: Nowoczesne technologie w bankowości spółdzielczej
- II miejsce w Ogólnopolskim Rankingu Najlepszych Banków Spółdzielczych 2023 Biznes Magazynu „Strefa Gospodarki” Gazety Prawnej
- Nagroda „Spółdzielcza Technologia Roku 2022”, w kategorii Nowoczesne Technologie
- Nominacja do nagrody gospodarczej „Laur Spółdzielczości” 2023
- I miejsce „Najlepszy Bank” w kategorii Bank Spółdzielczy w konkursie organizowanym przez „Gazetę Bankową” 2023
- „Laur Spółdzielczości 2023” Europejski Ośrodek Rozwoju Gospodarki, Międzynarodowe Forum Gospodarcze – V edycja
- Certyfikat Złoty Lider Aktywności Gospodarczej

X. DZIAŁALNOŚĆ W DZIEDZINIE BADAŃ I ROZWOJU

Bank nie prowadzi samodzielnej działalności badawczo-rozwojowej w zakresie produktów i usług bankowych. Większość produktów i usług oferowanych przez Bank oparta jest o wzorcowe rozwiązania wypracowane przez Bank zrzeszający.

Bank systematycznie dokonuje weryfikacji oraz okresowych modyfikacji oferowanych produktów oraz usług, które mają charakter ulepszeń oraz dostosowania do sytuacji na rynku i potrzeb klientów.

XI. DZIAŁALNOŚĆ INFORMATYCZNA

Współczesne technologie błyskawicznie się rozwijają. Świat zmienia się cyfrowo niemal z dnia na dzień. Nowe rozwiązania dają nadzieję na lepszą przyszłość, ale rodzą też obawy, czy ktoś nie zechce wykorzystać ich w złych celach. Cyberbezpieczeństwo jest jedną z głównych kwestii w agendzie wszystkich banków świadczących usługi kanałami cyfrowymi, a sytuacja za wschodnią granicą tylko wzmacnia ten trend. Adaptując nowoczesne technologie należy dbać o edukację, podnoszenie świadomości i wiedzy na temat bezpiecznego korzystania z kanałów cyfrowych. Zmieniający się krajobraz technologiczny wpływa znacząco na zachowania polskiego społeczeństwa, a to z kolei kreuje wyzwania związane z cyfryzacją i stawia przed Bankiem nowe działania jak możemy przekształcić te wyzwania w możliwości. Zastosowanie technologii cyfrowych do przekształcenia działań biznesowych i społecznych, jest nie tylko kluczem do rozwoju, ale również do zapewnienia klientom łatwiejszego i zarazem bezpiecznego dostępu do usług bankowych. Przy tak dynamicznym rozwoju technologii wyzwaniem staje się nadążanie za trendami rynkowymi. Dla działania nowoczesnego Banku istotną kwestią jest nadążanie z wprowadzaniem innowacyjnych rozwiązań, żeby być konkurencyjnym i zapewnić sprawne i bezpieczne działanie.

Rok 2023 dla Banku był rokiem dalszych prac w obszarze dostosowania rozwiązań infrastruktury informatycznej do najlepszych standardów i praktyk w zakresie bezpieczeństwa. Dlatego też Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej, wdrożył kompleksowe rozwiązania, które umożliwiają analizę zdarzeń/logów z całego środowiska. Oferuje ono gromadzenie logów w czasie rzeczywistym, analizę, korelację, możliwości archiwizacji, które pomagają chronić poufne dane, zagrożenia bezpieczeństwa wewnętrznego i walkę z atakami zewnętrznymi. Aby spełnić wymogi bezpieczeństwa, audytu i zgodności, sporządzane są i analizowane predefiniowane raporty kryteriów i ostrzeżeń. Zaimplementowane w poprzednim roku rozwiązanie oparte na dwóch fizycznych urządzeniach jest sukcesywnie rozbudowywane o nowe nośniki archiwizacji celem zwiększenia bezpieczeństwa przed atakami typu ransomware.

Bank kładzie szczególny nacisk na ochronę przed złośliwymi botami pochodzącymi z internetu na bankowość elektroniczną poprzez rozbudowaną analizę zachowań. W działalności każdego banku technologia przede wszystkim wspiera biznes, zapewnia bezpieczeństwo oraz rosnące potrzeby klientów. Bank dba o dostarczanie cyfrowych rozwiązań najwyższej jakości. Niezmiernie ważne w tym kontekście jest należyte zabezpieczenie tych kanałów i budowa świadomości społecznej, zarówno wśród pracowników jak i klientów.

XII. STRUKTURA PRODUKTOWA I ANALIZA KONKURENCJI BANKU

W swojej działalności Bank napotyka silną konkurencję w postaci zlokalizowanych w miastach powiatowych – Ostrowi Mazowieckiej, Ostrołęce, Wyszkanie, Wołominie – oddziałów banków spółdzielczych i mniejszych placówek dużych komercyjnych banków sieciowych. Swoje usługi oferują placówki: Pekao S.A., PKO BP, Santander Consumer Bank S.A., Santander Bank Polska S.A., BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A., Credit Agricole Bank Polska S.A., Bank Poczty S.A., SKOK Stefczyka, Bank Milenium S.A., ING Bank Śląski S.A., Alior Bank S.A., SBR Bank, Kurpiowski Bank Spółdzielczy w Myszyńcu, Bank Spółdzielczy w Brodnicy, Bank Spółdzielczy w Wąsewie, Polski Bank Spółdzielczy w Wyszkanie, BZWBK S.A., Bank Spółdzielczy w Ostrołęce, DNB Polska S.A., FCA- GROUP Bank Polska S.A., SGB Bank S.A., MBank Hipoteczny S.A., MBank S.A., CITY Handlowy, BOŚ Bank, Warszawski Bank Spółdzielczy, VOLKSWAGEN Bank Polska Spółka z.o.o.

Szereg sklepów oferuje kredyty ratalne. Coraz częstszym zjawiskiem jest realizowanie płatności w sieciach handlowo - usługowych. Placówki banków komercyjnych oraz SKOK-ów nie zeszły poniżej miast powiatowych, tj. do miejscowości gminnych. Jest to element istniejącej przewagi konkurencyjnej, którego znaczenie w latach kolejnych będzie jednak malało w związku z faktem upowszechniania się zdalnych kanałów dostępu do usług bankowych.

Konkurencja Banku z wymienionymi instytucjami odbywa się w różnych segmentach lokalnego rynku. Można wyróżnić kilka głównych płaszczyzn konkurencji:

- 1) o klienta detalicznego (kredyty konsumpcyjne, mieszkaniowe, obsługa środków bieżących i oszczędności ludności, realizowanie płatności ludności) Bank rywalizuje praktycznie ze wszystkimi instytucjami wyżej wymienionymi,
- 2) o klienta instytucjonalnego (kredyty finansujące działalność gospodarczą prowadzoną przez osoby fizyczne oraz w formie osób prawnych – głównie MŚP, obsługa rachunków, rozliczeń i oszczędności podmiotów gospodarczych oraz instytucji np. samorządów)
- 3) o klienta prowadzącego działalność rolniczą Bank konkuruje z oddziałami banków komercyjnych, które w latach po wejściu Polski do Unii Europejskiej dostrzegły potencjał krajowego rynku Agro i wpisały go w swoje strategie,
- 4) o klientów ze wszystkich trzech wyżej wymienionych segmentów rynku Bank konkuruje z instytucjami parbankowymi, w tym internetowymi.

Przewagą Banku w grze konkurencyjnej jest gęsta sieć placówek, doskonała znajomość klienta i związana z tym relatywnie wysoka jego lojalność, a także świadomość i zaufanie do marki (bank nieprzerwanie działa na terenie Ostrowi i okolic od 1898 roku). Niewątpliwym bardzo dużym atutem jest szybkość i elastyczność podejmowanych decyzji, przy bezwzględnym zachowaniu profesjonalizmu. Wiąże się to ze zlokalizowaniem na miejscu centrum decyzyjnym, które po pierwsze wpływa na szybkość podejmowania decyzji, a po wtóre pozwala podchodzić do konkretnych przypadków w sposób bardziej indywidualny aniżeli w oddziałach banków sieciowych.

Przewagą banków sieciowych są natomiast w pełni profesjonalizowane kampanie reklamowe realizowane zarówno na poziomie mediów ogólnopolskich (w ramach całej

grupy), a także technologia. Skala dużych banków komercyjnych pozwala też im na inną pozycję konkurencyjną wobec dostawców różnych usług. Powoduje to wypychanie banków lokalnych z poszczególnych obszarów biznesu.

Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej prowadzi działalność w oparciu o scentralizowany system finansowo – księgowy oraz inne systemy towarzyszące (pomocnicze).

Klienci Banku obok obsługi w placówkach mogą korzystać z bankowości internetowej dla klienta indywidualnego oraz MŚP, oraz eCorponet dla klienta instytucjonalnego.

Bank za pośrednictwem Banku Zrzeszającego wydaje Klientom międzynarodowe karty płatnicze VISA oraz Mastercard do rachunków ROR, rachunków rolniczych oraz rachunków dla przedsiębiorców. Bank wydaje również karty zbliżeniowe oraz kredytowe.

Bank posiada pełną gamę produktów bankowych dla konsumentów, przedsiębiorców, rolników, samorządów terytorialnych oraz innych Klientów instytucjonalnych. Współpracując z partnerem zewnętrznym oferuje produkty ubezpieczeniowe z partnerami zewnętrznymi. Wdrożono procedury leasingowe. Produkt oferowany jest w ramach współpracy z BPS Leasing oraz SGB Leasing.

XIII. PRZEGLĄD STRATEGICZNY ORAZ KIERUNKI DZIAŁANIA NA 2024 ROK

Wprowadzony w Banku system zarządzania ma na celu przede wszystkim zapewnienie ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem bankowym, gwarantując odpowiedni poziom bezpieczeństwa przy zachowaniu odpowiedniej rentowności działalności, uwzględniając skalę prowadzonej działalności oraz zmiany zachodzące w Banku, jak i jego otoczeniu.

Cel strategiczny został realizowany równolegle w sześciu obszarach/kierunkach strategicznych wspieranych ewolucją kultury organizacyjnej.

1. Klient – aktywizacja, budowanie relacji, udział w programach publicznych

Przewagą banków spółdzielczych w grze konkurencyjnej jest gęsta sieć placówek, doskonała znajomość klienta i związana z tym relatywnie wysoka jego lojalność, a także świadomość i zaufanie do marki. Klientami Banku, przede wszystkim, są osoby fizyczne, małe i średnie przedsiębiorstwa, jednostki samorządu terytorialnego oraz gospodarstwa rolne. Bank przez lata dostarcza swoim klientom najwyższej jakości nowoczesne usługi finansowe oraz produkty, dostosowane do indywidualnych potrzeb klientów. Priorytetem i bezwzględnym obowiązkiem Banku jest zapewnienie bezpieczeństwa zgromadzonych środków, ale również godziwa zapłata deponentom za ulokowane środki. W biznesie Bank kieruje się profesjonalizmem, uczciwością, sprawnym działaniem, rzetelnością i wysokimi standardami etycznymi. Tylko współpraca oparta na silnych fundamentach buduje długotrwałe i partnerskie relacje.

Cele:

- 1) Utrzymanie wysokiego udziału rynkowego. Strategią dla Banku nie jest nisza, ale budowanie lokalnego banku uniwersalnego, banku tzw. pierwszego wyboru;

- 2) Oferowanie wysokiej jakości produktów i usług, co w warunkach banku lokalnego oznacza indywidualne podejście, szybką decyzję, elastyczne produkty, serdeczną, ale bardzo merytoryczną i w pełni profesjonalną obsługę;
- 3) Konsekwentne zwiększanie bazy klientów i odmładzanie struktury demograficznej klientów. To jedno z pilniejszych zagadnień strategicznych;
- 4) Podnoszenie poziomu kwalifikacji pracowników, czynienie ich bardziej wszechstronnymi, ponieważ marginalizacja gotówki i transakcje w sieci zmniejszą popyt na nieskomplikowane czynności w banku. Dalszy rozwój kompetencji pracowników pod kątem standardów obsługi klienta;
- 5) Personalizacja relacji i oferty, umożliwiająca szybszą i trafniejszą realizację potrzeb naszych klientów;
- 6) Intensywna sprzedaż rozwiązań zdalnych;
- 7) Konsekwentna polityka cenowa;
- 8) Intensywne uczestnictwo we wszystkich doraźnych programach pomocowych;
- 9) Intensywne uczestnictwo w nowej perspektywie UE (Fundusz Odbudowy i Rozwoju, Zielony Ład, Wspólna Polityka Rolna, Fundusze strukturalne);
- 10) Stworzenie większej liczby kampanii sprzedażowych;
- 11) Wzrost w najbardziej rentownych i perspektywicznych segmentach;
- 12) Dalsze dostosowywanie aplikacji „Oko Prezesa” w celu ułatwienia analizy osiągnięć w zakresie sprzedaży oraz skutecznego planowania przyszłych działań;
- 13) Wdrożenie systemu wspomagającego i przyspieszającego proces obsługi wniosków o kredyty gotówkowe i mieszkaniowe. W tym celu w Banku został powołany zespół nadzorujący terminowość i prawidłowość przebiegu prac.

2. Wzrost skali i efektywność działania

Punktem odniesienia dla Banku związanym z efektywnością pozostaje cały nie jedynie spółdzielczy sektor bankowy w Polsce. Jedynie takie formułowanie celu w tym zakresie (benchmarkowanie) pozwoli na zachowanie pozycji rynkowej, jak też gotowości by odegrać rolę w ewentualnych procesach łączeniowych, które powinny mieć miejsce w najbliższych latach w sektorze polskiej bankowości spółdzielczej. W tym kontekście istotne jest poszukiwanie szans na mądre, respektujące tradycję i tożsamość banków fuzje poziome (tzw. poziomy efekt skali, synergie ekonomiczne i kadrowe, inteligentne układanie rynku), szczególnie wobec zachodzących zjawisk demograficznych i rynku pracownika. Demografia, rynek pracownika i brak rąk do pracy wymusi tego typu procesy, ale też co ważne uczyni je bezbolesnymi społecznie.

Cele:

- 1) Nie planując zwiększenia sieci placówek na terenie działania Banku koncentrujemy się na poszukiwaniu nowych klientów na rynkach, gdzie już operujemy oraz zwiększaniu skali współpracy z klientami, którzy są już w portfelu Banku. Takie podejście znajdzie odzwierciedlenie w planach sprzedażowych dla poszczególnych placówek;
- 2) Przenoszenie transakcyjności do bankowości wirtualnej i tym samym ograniczenie kosztów jednostek operacyjnych w terenie (nastawienie na doradztwo kredytowe, lokacyjne, inwestycyjne i ubezpieczeniowe);

- 3) Optymalizacja struktury (minimalizacja kosztów i maksymalizacja wydajności), wzmacnianie kultury i kompetencji pracowników w kierunku myślenia klientem i efektywnością działania.

3. Pozyskiwanie kapitału

Dla realizacji wszystkich wyżej postawionych celów kluczową kwestią jest wyposażenie Banku w kapitał. To on bowiem zabezpiecza ryzyka bankowe ponoszone w toku działalności Banku, ale też wyznacza maksymalną skalę działania, a więc pośrednio warunkuje wysokość osiągniętych przez Bank zysków. Planowanie kapitałowe jest i nadal musi być podporządkowane podstawowemu celowi mówiącemu, że zarządzanie funduszami pozwoli zapewnić rozwój Banku przy ponoszeniu akceptowalnego ryzyka.

Cele:

- 1) Wzrost funduszy własnych jest i nadal powinien być możliwy w zasadniczej mierze dzięki rozwojowi działalności bankowej i przede wszystkim zatrzymywaniu nadwyżki bilansowej w Banku, dla utrzymania współczynnika wypłacalności w sposób trwały na poziomie określonym Dyrektywą CRD i Rozporządzeniem CRR. Bank zakłada przeznaczanie corocznie minimum 80% zysku netto na fundusz zasobowy;
- 2) Bank ma świadomość, że w wyniku procesów inflacji następuje „erozja” kapitału własnego, to jest spadek wartości kapitału ujętego w cenach realnych. Aby wypracowane zyski zwiększały realną wartość funduszy własnych wskaźniki ROE netto powinny być adekwatne do średniorocznej inflacji;
- 3) Skorelowanie wzrostu funduszy własnych ze wzrostem sumy bilansowej;
- 4) Dla zachowania optymalnej struktury funduszy własnych i uniknięcia zbyt wysokiej koncentracji, fundusz udziałowy nie powinien przekraczać 20% funduszy własnych ogółem. Pozwala to na relatywnie wysoką odporność Banku na wycofanie udziałów i jednocześnie pozwala oferować satysfakcjonujący poziom dywidendy, co pozostaje w związku przyczynowo – skutkowym;
- 5) Kontynuacja działań wdrożonych w czerwcu 2020r. w kierunku osłony współczynnika wypłacalności Banku, w tym zwiększenie wielkości portfela zabezpieczonego hipotekami mieszkaniowymi mającego status efektywnie zabezpieczonego - w tym objęcie jak najwyższej wartości portfela MŚP gwarancjami BGK. Takie działanie pozwala na mocniejsze wykorzystanie dźwigni finansowej i zaangażowanie większej części aktywów w instrumenty przynoszące wyższy przychód;
- 6) Spełnianie wymagań nadzorczych w zakresie indywidualnie wyznaczonego przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny wskaźnika MREL (Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities), tj. minimalnego poziomu funduszy własnych oraz zobowiązań podlegających konwersji na kapitał własny, które dana instytucja musi posiadać.

4. Rozwój IT- digitalizacja, technologia i bezpieczeństwo

Konieczność transformacji cyfrowej, w połączeniu z rosnącą skalą cyberprzestępczości sprawia, że ryzyka operacyjne związane z tym obszarem urastają do głównych wyzwań nadchodzących lat. Niezwykle ważną kwestią jest bezpieczeństwo banków spółdzielczych i ich klientów w zdalnych kanałach dostępu. Kwestie cyberbezpieczeństwa i wymogów z nim związanych zostały określone w Rekomendacji D Komisji Nadzoru Finansowego, ustawie o Krajowym Systemie Cyberbezpieczeństwa oraz Dyrektywie PSD2, które Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej wdrożył do swojego działania i permanentnie udoskonala.

Również Parlament Unii Europejskiej zwrócił uwagę na konieczność wzmocnienia cyberbezpieczeństwa usług finansowych i położył nacisk na przeciwdziałanie ogólnie rozumianemu ryzyku operacyjnemu. Rozporządzenie DORA weszło w życie 16 stycznia 2023 r., a swoje stosowanie rozpocznie się 17 stycznia 2025 r. i do tego czasu wszystkie podmioty finansowe muszą być gotowe do jego stosowania. Obciąża ono odpowiedzialnością za zarządzanie ryzykiem związanym z technologią cyfrowo-informacyjną organy zarządzające podmiotów, a więc w znacznej mierze zarządy. Rolą organu będzie zarządzanie ryzykiem, ale także jego monitoring i kontrola. Przede wszystkim oznacza to identyfikację, ochronę i zapobieganie ryzyku, jego wykrywanie i reagowanie, a także przywrócenie gotowości do pracy po wystąpieniu incydentu, rozwój oraz komunikacja.

Kwestia cyberbezpieczeństwa dla Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej jest priorytetem, więc Bank ciągle udoskonala rozwiązania informatyczne, które budują jego bezpieczeństwo cyfrowe. Bank również intensywnie kształci załogę w zakresie cyberbezpieczeństwa. Jednak potrzebna jest w tym obszarze współpraca całego sektora bankowego, a także współdziałanie z instytucjami publicznymi odpowiedzialnymi za ten rodzaj bezpieczeństwa.

5. Odpowiedzialne zarządzanie ryzykami bankowymi

Nowoczesne zarządzanie ryzykiem jest szansą na konkurencyjność polskich banków spółdzielczych. Sprawnie działający mechanizm oceny ryzyka wymaga trzech podstawowych składników: dużej ilości dobrych danych, sprawnej infrastruktury IT do ich przetwarzania, wysokiej klasy specjalistów z zaawansowanymi zdolnościami analitycznymi, którzy będą potrafili wyciągać trafne wnioski.

Wprowadzony w Banku system zarządzania ryzykiem ma na celu przede wszystkim zapewnienie ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem bankowym, gwarantując odpowiedni poziom bezpieczeństwa przy zachowaniu odpowiedniej rentowności działalności, uwzględniając skalę prowadzonej działalności oraz zmiany zachodzące w Banku, jak i jego otoczeniu.

Koncentrując się na najistotniejszych ryzykach obecnych w działaniu Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej należy stwierdzić, że najistotniejsze zagadnienia, które zajmować będą uwagę kierownictwa Banku w najbliższych latach to:

- 1) Ciągłe doskonalenie procedur zarządzania ryzykami istotnymi;
- 2) Udoskonalanie integracji głównego programu finansowo – księgowego z oprogramowaniem towarzyszącym, służącym generowaniu obliczeń i analizowaniu ryzyk finansowych. Bankowi potrzebny jest również bardziej intuicyjny system

- księgowy, co usprawni pracę i zwiększy wydajność oraz będzie minimalizował ryzyko operacyjne (błędy ludzkie).
- 3) W zakresie ryzyka kredytowego:
 - doskonalenie wykorzystywanych procedur kredytowych pod kątem metod analizy ekonomiczno – finansowej oraz ryzyk prawnych towarzyszących kredytowaniu,
 - wdrożenie spójnej aplikacji informatycznej do analiz kredytowych i monitoringu – tworzenie bazy danych z informacjami ekonomiczno-finansowymi klientów banku (zintegrowanego z korowym systemem bankowym),
 - wdrożenie narzędzia informatycznego (platformy obsługi kredytów) do analizy powtarzalnych kredytów detalicznych i mieszkaniowych, które mogłyby podnieść efektywność tych procesów (zintegrowanego z głównym programem bankowym);
 - 4) Doskonalenie rozpoczętej automatyzacji systemu analiz ryzyk bankowych (przede wszystkim ryzyka kredytowego) oraz szybkiego raportowania dla kierownictwa w zakresie węzłowych wskaźników obrazujących poziom poszczególnych ryzyk;
 - 5) Dalsze wzmacnianie Zespołu Analiz Kredytowych, którego celem będzie (rozpoczęte w marcu 2023r.) dalsze zwiększanie zakresu działania Zespołu, aż do domknięcia wszelkich luk w zabezpieczeniu rozdzielania sprzedaży od ryzyka (zakończenie procesu planowane na połowę kwietnia 2024r.).
 - 6) Wzmocnienie osobowe oraz technologiczne Zespołu ds. Monitoringu kredytowego. Bank podpisał umowę z dostawcą oprogramowania firmą SoftNet na wdrożenie systemu BankNet Proces wspierającego proces monitoringu.

6. Strategia CSR (ang. Corporate Social Responsibility) - etyka w działaniu, dbałość o edukację, klimat i wsparcie lokalnej społeczności i organizacji

Bank prowadzi swoją działalność w sposób odpowiedzialny, uwzględniając tak istotne czynniki jak środowisko, społeczeństwo i ład korporacyjny (ESG – environmental, social and governance). Jesteśmy świadomi wyzwań i odpowiedzialności wynikających ze zmian klimatycznych, dlatego stopniowo eliminujemy działania, które szkodzą środowisku naturalnemu (segregujemy śmieci, inwestujemy w fotowoltaikę) i wspieramy edukację ekologiczną. Kierujemy się zasadą odpowiedzialności społecznej i uwzględniamy wpływ swoich działań na społeczeństwo, klientów, dostawców, pracowników i udziałowców. Jednocześnie dbamy o to, by stale udoskonalać swój ład korporacyjny zapewniając przejrzystość zasad zarządzania Bankiem.

Bank wdrożył wytyczne EBA/GL/2020/06 z dnia 29.05.2020 r. dotyczące udzielania i monitorowania kredytów, w których uwzględnił czynniki ryzyka ESG zarówno w ramach zarządzania wewnętrznego, jak i w ogólnym modelu biznesowym. Finansowane przez Bank przedsięwzięcia oceniane są zgodnie z metodyką, która określa i wprowadza zasady oceny ryzyka czynników ESG, tj.: czynników środowiskowych, społecznych i związanych z zarządzaniem wpływających na sytuację finansową klientów instytucjonalnych.

Bank analizuje nowe produkty oprócz standardowych ryzyk z nimi związanych także pod kątem kryteriów ESG, w szczególności z uwzględnieniem identyfikacji praktyk green i social-washingowych oraz eliminacji tego ryzyka. Duży nacisk kładzie na to aby w przypadku konstruowania produktów: „zrównoważonych środowiskowo” ich wdrożenie poprzedzone było analizą czynników mających wpływ na środowisko naturalne. Aspekt

minimalizacji ryzyka i przeciwdziałania greewashing jest też uwzględniany jako element budowania kultury etycznej w organizacji. Bank podkreśla, że rozwiązania finansowe uwzględniające kwestie ESG mają na celu przyczynianie się do transformacji energetycznej i popularyzacji rozwiązań, które sprzyjają ochronie środowiska.

Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej jest bankiem o polskim i lokalnym kapitale. Lokalny charakter sprawia, że inwestujemy środki w kredytowanie miejscowej gospodarki, a także inwestycje publicznych ważnych ze społecznego punktu widzenia. Rokrocznie do miejscowych firm, gospodarstw rolnych oraz samorządów trafia w ten sposób sto kilkadziesiąt milionów na nowe inwestycje. Wypracowany zysk pozostaje w Banku, co z roku na rok zwiększa nasze możliwości kredytowania lokalnej gospodarki. Chętnie wspieramy wszelkie działania społeczne, w których widzimy potencjał i zaangażowanie. Wspieramy szkoły, kluby sportowe, fundacje, kościoły, stowarzyszenia, koła gospodyń wiejskich, OSP i wiele innych. W ten sposób realizowana jest idea służby lokalnie wypracowanego pieniądza na potrzeby miejscowej społeczności. Celem działania Banku w Ostrowi Mazowieckiej nie jest wyłącznie maksymalizacja zysku, ale zgodnie z pierwotną ideą udzielanie wsparcia lokalnej społeczności i inwestowanie w lokalną gospodarkę.

Realizacja wszystkich powyżej wskazanych kierunków strategicznych zostanie wsparta ewolucją kultury organizacyjnej. Zaangażowanie pracowników (mierzone efektami realizacji zadań) wspiera atrakcyjny system wynagradzania i możliwości rozwoju osobistego (dostępność oferty szkoleniowej oraz studiów podyplomowych).

Wyżej zaprezentowana koncepcja wydaje się optymalną biorąc pod uwagę obecny stopień rozwoju naszej instytucji, a także stopień rozwoju, w tym poziom integracji Grupy BPS, w której ramach funkcjonujemy. Jest to strategia aktywnej kontynuacji, bazująca na sprawdzonej wieloletniej praktyce wyposażona w elementy niezbędne dla rozwoju oraz umiejscowienia Banku na zmieniającym się rynku.

Jesteśmy przekonani, że Strategia rozwoju Banku na kolejne lata musi być zogniskowana wokół wymienionych wyżej zagadnień. Dla powodzenia w opisanych obszarach decydujące znaczenie będzie miała jakość kapitału ludzkiego. Nasz Bank jest instytucją opartą na wiedzy, dostosowywaniu się, systemach IT, współpracy z instytucjami publicznymi, organizacją – niosącą wartość dodaną (doradztwo i rzadkie umiejętności) swoim Klientom. Do tego należy dodać zwykłą życzliwość i otwartość oraz Customer Experience na styku placówka, strona www, bankowość zdalna.

Uwadze nie może umykać, że istotą planowania strategicznego jest ciągła analiza zmian w otoczeniu Banku i szybkie korekty działań w poszczególnych obszarach.

Takie podejście pozwoliło na dotychczasowe sukcesy Banku i wydaje się optymalne w przyszłości.

XIV. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W OSTROWI MAZOWIECKIEJ

Zarząd Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy Sprawozdanie z działalności Banku za okres od 01.01.2023r. do 31.12.2023r. zawiera prawdziwy obraz osiągnięć oraz sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku Spółdzielczego w Ostrowi Mazowieckiej.

Data	Imię i nazwisko	Pełniona funkcja	Podpis
<i>07.05.2024</i>	<i>Monika Tymińska</i>	<i>Prezes Zarządu</i>	
<i>07.05.2024</i>	<i>Dorota Pędzich</i>	<i>Wiceprezes Zarządu</i>	
<i>07.05.2024</i>	<i>Iwona Kubaszewska</i>	<i>Wiceprezes Zarządu</i>	